

ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2566

FACTORS RELATED TO SAVING-FOR-RETIREMENT BEHAVIORS
OF CENTRAL PERSONNEL IN THE DEPARTMENT OF EMPLOYMENT

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration
Department of Public Administration
Faculty Of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2023

หัวข้อสารนิพนธ์	ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
	ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง
โดย	น.ส.กฤตพร ปุสวรัตน์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุลณี เทียนไทย)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ศิริประภาณุกุล)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ)

----- กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิราพร เหล่าเจริญวงศ์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กฤตพร ปุลววัน : ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง. (FACTORS RELATED TO SAVING-FOR-RETIREMENT BEHAVIORS OF CENTRAL PERSONNEL IN THE DEPARTMENT OF EMPLOYMENT) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.ภาวิน ศิริประภาณกุล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกลุ่มดังกล่าว โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก และเพิ่มเติมการวิจัยเชิงคุณภาพให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า (1) บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางส่วนใหญ่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ (2) ในกลุ่มบุคลากรทั้งหมด มีเพียงปัจจัยด้านตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการตัดสินใจวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ (3) ในกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ ปัจจัยด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับจำนวนเงินออม (4) ในกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และ หนี้สิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อรูปแบบการออม (5) ในกลุ่มบุคลากรทั้งหมด ปัจจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงิน พบว่ามีเพียงปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงิน ที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ (6) ในกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ พบว่ามีเพียงปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงิน ที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินออม ในขณะที่ (7) ในกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ ไม่มีปัจจัยด้านทักษะทางการเงินใดเลยที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อรูปแบบการออมเงินของบุคลากร

ผลลัพธ์ของงานศึกษานี้ นำมาซึ่งข้อเสนอแนะว่ากรมการจัดหางานควรดำเนินการสร้างทัศนคติเพื่อปรับพฤติกรรมการออมของบุคลากรผ่านการสร้างแรงบันดาลใจจากบุคลากรภาครัฐที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการเงินและการทำงาน และควรปลูกฝังให้เห็นถึงความสำคัญของการบัญชีรายรับรายจ่าย และบัญชีทรัพย์สินของตนเอง

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2566

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6482002124 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION

KEYWORD: SAVING-FOR-RETIREMENT BEHAVIORS, financial skill, financial attitude, financial behavior,
Department of Employment

Kittaporn Pullawawon : FACTORS RELATED TO SAVING-FOR-RETIREMENT BEHAVIORS OF CENTRAL
PERSONNEL IN THE DEPARTMENT OF EMPLOYMENT. Advisor: Asst. Prof. PAWIN SIRIPAPANUKUL,
Ph.D.

The objectives of this research are to study personal factors related to SAVING-FOR-RETIREMENT behaviors of central personnel in the Department of Employment and to study financial skill factors that affect SAVING-FOR-RETIREMENT behaviors of this group. This research mainly relies on the quantitative research process and employs additional qualitative research to make more comprehension.

This study found that: (1) Most central personnel in the Department of Employment had saving plans for retirement. (2) Among all personnel, the factors of job position and average monthly income had a statistically significant relationship with the decision to plan for retirement savings. (3) Among personnel with a saving plan for retirement, personal factors including age, average monthly income, debt, average monthly debt repayment expenses had statistically significant relationship with the amount of savings. (4) Among personnel with a savings plan for retirement, personal factors including age, status, position, average monthly income, average monthly expenses, and debt had significant relationship with methods of savings. (5) Among all personnel, only financial attitude and financial behavior factors, out of the three factors related to financial skills, had significant effects on planning for retirement savings. (6) Among personnel with a savings plan for retirement, there were only financial attitude and financial behavior factors that had significant relationship with the amounts of savings. While (7) Among personnel with a saving plan for retirement, none of the financial-skilled factors had a significant relationship with the methods of savings.

From the results of this research, there are 2 recommendations. The First is the Department of Employment should create good attitudes to support saving behaviors of personnel through inspiration from government personnel who are successful in finances and works. The second recommendation is the Department of Employment should instill in the importance of making the income and expenditure account and own property account.

Field of Study: Public Administration

Student's Signature

Academic Year: 2023

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวีน ศิริประภาณุกุล อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษา พร้อมชี้แนะข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การทำสารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมการทุกท่าน ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.จูลินี เทียนไทย ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ กรรมการ และอาจารย์ ดร.จิราพร เหล่าเจริญวงศ์ กรรมการ ที่ช่วยให้คำแนะนำ ชี้แนะส่วนที่ต้องเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กลุ่มงานนโยบายและแผนงาน และเจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรรมการจัดหางานทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแบบสอบถาม และร่วมตอบแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบุคลากรกรรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางทุกท่าน ที่ช่วยสละเวลาในการตอบแบบสอบถามจนนำมาซึ่งผลการวิจัยที่สมบูรณ์และเกิดเป็นสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นได้

ขอขอบพระคุณคุณแม่ที่ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นในทุกๆ เรื่องทั้งในเรื่องการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตจนทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดสรรเวลา แก้ไขปัญหา และผ่านอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จในการจัดทำเล่มสารนิพนธ์นี้ รวมถึงญาติพี่น้อง หลานๆ ที่คอยให้กำลังใจอยู่เบื้องหลัง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารนิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทุกท่านหากมีข้อผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กฤตพร ปุสรวิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ณ	ณ
สารบัญภาพ.....ญ	ญ
บทที่ 1.....1	1
บทนำ.....1	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....1	1
1.2 คำถามในการวิจัย.....4	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....4	4
1.4 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่.....4	4
1.5 ขอบเขตด้านเวลา.....4	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....5	5
บทที่ 2.....6	6
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....6	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....6	6
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออม.....6	6
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเงิน.....7	7
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม.....9	9
2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์.....12	12

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับอคติเชิงพฤติกรรม	14
2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมการจัดหางาน	15
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
2.3.1 การวางแผนการออม.....	17
2.3.2 ทักษะทางการเงิน.....	18
2.3.3 พฤติกรรมการออม	19
2.3.4 รูปแบบการออม	19
2.3.5 จำนวนเงินออม.....	20
2.3.6 หนี้สิน	21
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	21
บทที่ 3.....	23
ระเบียบวิธีการวิจัย	23
3.1 รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล ดังนี้.....	23
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
3.3 สมมติฐานการวิจัย.....	24
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ.....	25
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
3.6 โครงสร้างคำถามในการประชุมกลุ่ม	29
บทที่ 4.....	30
ผลการศึกษาตามสถิติเชิงพรรณา.....	30
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	30
4.2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ.....	35
4.3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน	36
บทที่ 5.....	40

ผลการวิจัยตามสถิติเชิงอนุมาน.....	40
5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงิน เพื่อเตรียม เกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง	40
5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อ เตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง	46
5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของ บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม.....	48
5.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับกับจำนวนเงินออม และรูปแบบ การออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม.....	56
บทที่ 6	59
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	59
6.1 สรุปผลการศึกษา	59
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	63
6.3 ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74
ประวัติผู้เขียน.....	78

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ลักษณะชุดคำถามแบบสำรวจด้านทักษะทางการเงินปีพ.ศ. 2563.....	8
ตารางที่ 2 กรอบอัตรากำล้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	16
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	30
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	31
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	31
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	32
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง	32
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	32
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	33
ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย	33
ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้สิน.....	34
ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน	34
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทหนี้สิน	34
ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ.....	35
ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินออมของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ	35
ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการออมของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ	36
ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ทางการเงิน	36

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติทางด้านการเงิน.....	38
ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมทางการเงิน.....	39
ตารางที่ 20 แสดงผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันส่งผลให้การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน จำแนกตามประเภทตำแหน่ง..	41
ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบเชิงซ้อน ด้วยวิธี LSD ของความแตกต่างของตำแหน่งที่ส่งผลต่อการวางแผนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง	41
ตารางที่ 22 แสดงผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันส่งผลให้การวางแผนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	42
ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบเชิงซ้อน ด้วยวิธี LSD ของความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน...	43
ตารางที่ 24 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่ง กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง.....	45
ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ทักษะทางการเงินต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง	47
ตารางที่ 26 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับจำนวนเงินออม	48
ตารางที่ 27 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับจำนวนเงินออม.....	49
ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับจำนวนเงินออม	49
ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายชำระค่านีสินเฉลี่ยต่อเดือนกับจำนวนเงินออม	50
ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับรูปแบบการออม	51
ตารางที่ 31 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับรูปแบบการออม	52
ตารางที่ 32 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับรูปแบบการออม	53
ตารางที่ 33 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับรูปแบบการออม	54

ตารางที่ 34 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนกับรูปแบบการออม55

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับรูปแบบการออม.....56

ตารางที่ 36 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเงินกับจำนวนเงินออม.....57

ตารางที่ 37 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเงินกับจำนวนเงินออม.....58

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โครงสร้างอายุอายุและเพศของประชากรไทยในปี 2566	1
ภาพที่ 2 ภาพสะท้อนปัญหาหนี้สินครัวเรือน.....	2
ภาพที่ 3 อันดับระบบบำนาญบำนาญของประเทศไทย ประจำปีพ.ศ. 2566	3
ภาพที่ 4 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมการจัดหางาน	16
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดที่ 1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	21
ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในส่วนของผู้ที่มีการวางแผนการออม เพื่อเตรียมเกษียณอายุ	22

บทที่ 1

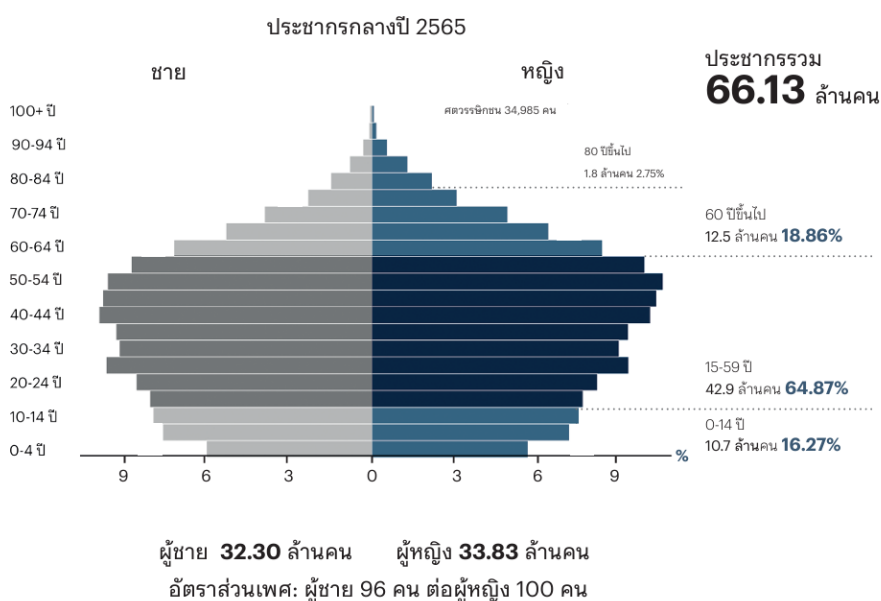
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ จากข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565 โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ พบว่าในปีดังกล่าวมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมากถึง 12.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.86 จากประชากรทั้งหมดประมาณ 66.13 ล้าน และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนการเป็นภาระวัยสูงอายุ และอัตราส่วนการเป็นภาระของประชากรไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ซึ่งรวบรวมจากข้อมูลของกรมการปกครองเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ พบว่า ทั่วประเทศมีผู้สูงอายุจำนวน 12,519,926 คน มีวัยทำงานอายุระหว่าง 15-59 ปี จำนวน 42,195,044 คน ซึ่งแสดงสัดส่วนผู้สูงอายุต่อวัยทำงานอยู่ที่ 1 : 3.37 โดยคิดเป็นอัตราส่วนการเป็นภาระวัยสูงอายุที่ร้อยละ 29.67 และอัตราส่วนการเป็นภาระวัยที่ร้อยละ 53.73 (กรมกิจการผู้สูงอายุ , 2566)

ภาพที่ 1 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรไทยในปี 2566

1.3.1.3 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรไทยในปี 2565

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566a)

เมื่อพิจารณาข้อมูลความพร้อมทางด้านการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย จากคำกล่าวของนางสาววรรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในงานเสวนา “ข้ามรุ่น อนาคตประเทศไทย” เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2566 สรุปได้ว่า โครงสร้างประชากรไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ จากการสำรวจรายได้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 34 หรือคิดเป็น 1 ใน 3 ของผู้สูงอายุที่เข้าสู่วัยเกษียณยังคงทำงานอยู่ แต่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน โดยผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 78.3 มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี ซึ่งไม่เพียงพอในการใช้จ่ายในวัยเกษียณ (ผู้จัดการออนไลน์, 2566) ประกอบกับการก่อหนี้ของกลุ่มผู้สูงอายุ จากข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ ระบุว่ากลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มที่มีหนี้เสียเพิ่มมากขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 10.20 ต่อปี (ข้อมูล ณ ปีพ.ศ. 2563 – 2565) (พีพีทีวีออนไลน์, 2566)

ภาพที่ 2 ภาพสะท้อนปัญหาหนี้สินครัวเรือน

ภาพสะท้อนปัญหาหนี้สินครัวเรือนจากข้อมูล NCB

3 กลุ่มลูกหนี้ที่ต้องให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ คือ กลุ่มวัยแรงงานตอนต้น และกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มวัยแรงงานตอนต้น - ข้อมูล NCB : กลุ่มนี้มีการก่อหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคมากขึ้น อัตราการขยายตัวของหนี้ของลูกหนี้ใหม่ในสินเชื่อบัตรเครดิต ในช่วงปี 2560 - 2565

ปี	อัตราการขยายตัวของหนี้ (%)
< 30 ปี	2.8
30 - 39 ปี	-0.8
40 - 49 ปี	1.0
50-59 ปี	-1.8
60 ขึ้นไป	0.9

ที่มา: บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

ศูนย์วิเคราะห์ทีเอ็มบี (2562)

- Gen Y ส่วนใหญ่มีทัศนคติในการใช้จ่าย "ของมันต้องมี"
- 50 % ของ Gen Y ทุ่มเงินไม่พอ เลือกที่จะ กู้ยืมจากธนาคาร/ใช้บัตรเครดิต
- 70 % มีการผ่อนชำระสินค้า/บริการแบบเสียดอกเบี้ย

มีแนวโน้มเป็นหนี้สะสมและติดกับค้ำหนั

กลุ่มผู้สูงอายุ - ข้อมูล NCB : กลุ่มนี้หนี้เสียเพิ่มมากขึ้น เฉลี่ย 10.2% ต่อปี (ปี 2563 - 2565) ส่วนใหญ่เป็นหนี้เสียในสินเชื่อส่วนบุคคลและรถยนต์

การสำรวจทักษะทางการเงินของไทย (2563) : Baby boomer มีทักษะทางการเงินน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับวัยอื่น โดย 55.3 % มีความรู้ทางการเงินในระดับต่ำ

โอกาสในการแก้หนี้ของกลุ่มผู้สูงอายุทำได้ยากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่หารายได้ได้ลดลง

ความแตกต่างของช่วงวัยและประเภทหนี้ -> แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินที่แตกต่างกัน

4 หนี้ครัวเรือนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้ อาจเป็นหนี้ที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

- ไม่ได้จำแนกมูลค่าออกเป็นรายละเอียดอย่างชัดเจน
- ครอบคลุมสินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อธุรกิจ สินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกประเภทได้

ปี 2565

- สัดส่วนมูลค่าหนี้อื่น ๆ ต่อมูลค่าหนี้สินครัวเรือนทั้งหมด \approx 18.8 %
- สัดส่วน NPL ของหนี้อื่น ๆ ต่อสินเชื่อรวม สูงเป็นอันดับ 2
- หนี้อื่น ๆ มีลูกหนี้ที่เป็น NPL \approx 2 ล้านราย

สาเหตุ อาทิ

- หนี้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์** ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลธุรกรรมเช่าซื้อเป็นการเฉพาะ
- เกิดปัญหา** อาทิ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูง การทวงหนี้และการยึดรถที่ไม่เป็นธรรม
- หนี้เกษตรกร** เกษตรกรส่วนใหญ่มีสัดส่วนหนี้ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก
- การศึกษาของ ธปท.**
 - สาเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีหนี้สูงและหนี้หนัก :
 - เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน
 - ขาดความรู้ทางการเงิน
 - นโยบายของรัฐ โดยเฉพาะนโยบายพักชำระหนี้ ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมมีการสะสมหนี้และส่งต่อภาระหนี้ไปยังบุตรหลาน

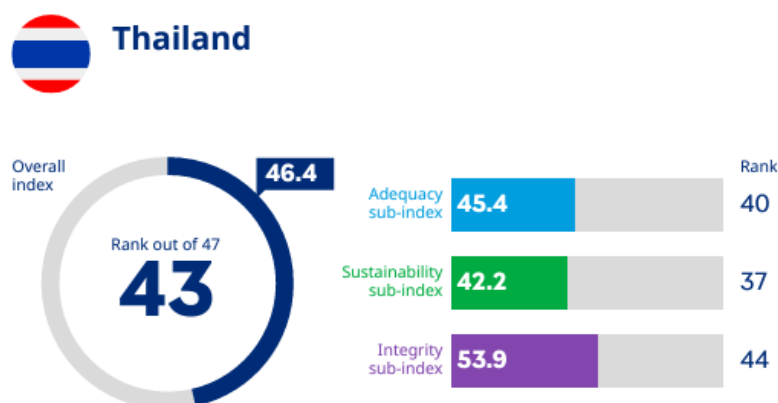
ที่มา : พีพีทีวีออนไลน์ (2566)

นอกจากนี้ เมื่อตรวจสอบผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยในปี พ.ศ. 2563 โดยธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่ากลุ่มประชากรเจนเนอเรชั่น Baby Boomer ที่มีอายุระหว่าง 54-72 ปี ซึ่งถือว่าเข้าสู่วัยใกล้เกษียณและบางส่วนเกษียณอายุเรียบร้อยแล้ว (กรมสุขภาพจิต, 2563) มีทักษะทางการเงินต่ำที่สุด โดยมีคะแนนด้านความรู้ต่ำกว่าช่วงวัยอื่น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563)

ซึ่งอาจส่งผลให้โอกาสในการออมเงินตั้งแต่ก่อนจะเกษียณอายุของกลุ่ม Baby Bommer เหล่านี้ ไม่ประสบความสำเร็จและต้องพึ่งพิงการช่วยเหลือจากภาครัฐเพิ่มมากยิ่งขึ้น

และจากผลการจัดอันดับระบบบำเหน็จบำนาญทั่วโลกประจำปี พ.ศ. 2566 ของ Mercer CFA Institute ซึ่งเป็นบริษัทให้คำปรึกษาระดับโลก พบว่าระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 43 จาก 47 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนน 46.4 คะแนน อยู่ในระดับ D คือได้คะแนนระหว่าง 35 – 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยพิจารณาจาก 1. ความเพียงพอ (Adequacy) คือ พิจารณาจากความเพียงพอของบำนาญในอนาคต 2. ความยั่งยืน (Sustainability) คือ พิจารณาความยั่งยืนของระบบบำนาญในปัจจุบัน และ 3. ความซื่อตรง (Integrity) คือ พิจารณาการกระเปียบ ธรรมชาติ การคุ้มครองและการสื่อสาร มาเป็นตัวชี้วัด นั้นแสดงให้เห็นว่าระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทย ยังคงมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ (Mercer CFA Institute, 2566)

ภาพที่ 3 อันดับระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทย ประจำปีพ.ศ. 2566

ที่มา: Mercer CFA Institute (2566)

หากกล่าวถึงระบบบำเหน็จบำนาญของบุคลากรภาครัฐของประเทศไทย ที่ประกอบด้วยบุคลากรในหลายประเภทตำแหน่งงาน อาทิ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ซึ่งในแต่ละตำแหน่งงานมีลักษณะการได้รับบำเหน็จบำนาญที่แตกต่างกัน โดยข้าราชการจะได้รับเป็นสวัสดิการในรูปแบบบำเหน็จ หรือบำนาญขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการรับราชการ และเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ได้สะสมมาตั้งแต่เริ่มบรรจงาน สำหรับพนักงานราชการ จะได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกของกองทุนประกันสังคม และเมื่อเกษียณอายุก็จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญขึ้นอยู่กับจำนวนระยะเวลาที่ส่งเงินเข้ากองทุนประกันสังคมส่วนลูกจ้าง กรณีที่เป็นลูกจ้างประจำก็จะมีกองทุน

สำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้างประจำ และเงินบำเหน็จหรือบำนาญรายเดือนหลังจากเกษียณอายุ ส่วนลูกจ้างชั่วคราวจะได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกของกองทุนประกันสังคมเช่นเดียวกับพนักงานราชการ หรือในขั้นต่ำจะได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่รัฐบาลสนับสนุนให้

ถึงแม้ว่าการที่รัฐมีการจัดสวัสดิการดังกล่าวให้บุคลากรภาครัฐแล้วก็ตามก็อาจยังไม่เพียงพอ เนื่องจากในทุก ๆ ปี ภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์โลก ไม่ว่าจะเป็นการแพร่ระบาดของโควิด-19 สงครามระหว่างประเทศรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มูลค่าของเงินที่ได้รับจนกว่าจะถึงวัยเกษียณมีมูลค่าลดลง และหากอาศัยอยู่ในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานคร ที่ถือว่าเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงเมื่อเทียบกับในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ ของไทย จะยิ่งเพิ่มความยากลำบากในการใช้ชีวิตหากไม่เตรียมตัวออมเงินเพื่อเกษียณอายุให้ทันช่วงที่

จากสาเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณของบุคลากรภาครัฐว่าเป็นอย่างไร และมีทักษะทางการเงินที่เพียงพอเพื่อเตรียมเกษียณอายุหรือไม่ จึงได้เลือกหน่วยงานที่จะศึกษาเป็นกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางขึ้น โดยหวังว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานดังกล่าว รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และผู้ที่สนใจต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

ปัจจัยใดที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

1.3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรของกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

1.4 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง จำนวน 308 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 1,339 คน (ข้อมูลกรอบอัตรากำลังประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมการจัดหางาน)

1.5 ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการวิจัยในเดือนตุลาคม ถึง พฤศจิกายน 2566

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง
- ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรของกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาและจัดทำเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาในเรื่องดังกล่าว ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออม

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับบอคติเชิงพฤติกรรม

2.2 ข้อมูลทั่วไปของกรมการจัดหางาน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออม

2.1.1.1 การออม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า การออมเป็นการแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เผื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำ การออมส่วนใหญ่มีอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียเงินต้นต่ำ และได้รับผลตอบแทนไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการลงทุน เช่น การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ การซื้อสลากออมทรัพย์

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า การออม คือ การสะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายของหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ผู้ให้กู้ยืมหรือผู้ออม

ได้แก่ ภาคครัวเรือน (Household) ภาคธุรกิจ (Business Firms) ภาครัฐบาล (Government) และภาคต่างประเทศ (Foreigners) ทั้งนี้การออมสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

MONEY CLASS (2565) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการออมไว้ว่า เป็นการเก็บเงินสะสมไว้ทีละน้อยเพื่อใช้ในเป้าหมายบางอย่าง โดยส่วนใหญ่จะเก็บไว้ในรูปแบบเงินฝากธนาคารเพราะเงินไม่สูญหายและได้ผลตอบแทนแม้จะเล็กน้อย

กล่าวโดยสรุป การออม คือ การแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งมาเก็บไว้เพื่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายบางอย่าง เช่น เพื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้ โดยอาจเก็บไว้ในรูปแบบเงินฝากธนาคารเพราะมีความเสี่ยงต่ำ โดยหากมองในภาพรวมใหญ่ การออมก็เป็นการเก็บสะสมเงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายของหน่วยเศรษฐกิจใหญ่ เช่น ภาคครัวเรือน (Household) ภาคธุรกิจ (Business Firms) ภาครัฐบาล (Government) และภาคต่างประเทศ เป็นต้น

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเงิน

2.1.2.1 ทักษะทางการเงิน

นัฐวรรณ หมิ่นภักดี (2565) ได้ให้ความหมายของทักษะทางการเงินไว้ว่า การตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทัศนคติและพฤติกรรม ในลักษณะที่มีผลให้บุคคลเกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดี โดยแบ่งการวัดเป็น 3 ด้าน คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน

ธนาคารไทยพาณิชย์ (2565) ได้ให้ความหมายของความรอบรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ไว้ว่า เป็นความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ทักษะการวางแผน การบริหารจัดการเงินในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสร้างนิสัยการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้อง มีการตัดสินใจในการทำธุรกรรมทางการเงินได้ดีขึ้น รวมถึงเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่เป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ และช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและการเงินให้มั่นคงมากยิ่งขึ้น

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ (2556) ได้ให้ความหมายของ ความรอบรู้ทางการเงิน ไว้ว่า ชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้ปัจเจกสามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน ตั้งแต่เรื่องการหารายได้ การออม การลงทุน การจัดทำงบประมาณ รายรับรายจ่าย และการวางแผนทางการเงิน

ทักษะทางการเงินจึงหมายถึง การตระหนักรู้ และทำความเข้าใจถึงทัศนคติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเงินเพื่อที่จะได้จัดการ วางแผนรวมถึงการสร้างนิสัยทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่นคงสืบต่อไป

2.1.2.2 การวัดระดับทักษะทางการเงินของประเทศไทย

ทางธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดการสำรวจระดับทักษะทางการเงินของคนไทย โดยมีการสำรวจในทุก 2-3 ปี สำหรับครั้งล่าสุดในปีพ.ศ. 2563 ถือเป็นครั้งที่ 8 ของการสำรวจ ในส่วนของการออกแบบคำถามเพื่อวัดทักษะทางการเงินของคนไทยจะเป็นไปตามมาตรฐานขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในครั้งนี้จะครอบคลุมครัวเรือนทุกจังหวัดทั่วประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น 11,901 ครัวเรือน ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ เพื่อติดตามพัฒนาการระดับทักษะทางการเงินของประชาชน จนทำให้ทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งของประชาชน อันนำมาสู่การกำหนดแนวทางด้านการส่งเสริมความรู้ทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนไทยสามารถก้าวผ่านความท้าทายด้านเศรษฐกิจและสังคม และบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม โดยจะมีลักษณะชุดคำถามตามในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 1 ลักษณะชุดคำถามแบบสำรวจด้านทักษะทางการเงินปีพ.ศ. 2563

ทักษะทางการเงิน		
ความรู้ทางการเงิน	พฤติกรรมทางการเงิน	ทัศนคติทางการเงิน
1. การหาร (ไม่คิดคะแนน)	1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้	1. มีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนเพื่ออนาคต
2. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา	2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม	2. มีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต
3. คำนวณดอกเบี้ยสินเชื่	3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ	3. มีเงินต้องใช้จ่ายอย่างเต็มที่
4. คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก	4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา	
5. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น	5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด	
6. นิยามเงินเฟ้อ	6. ตั้งเป้าหมายระยะยาว	
7. ความเสี่ยงและผลตอบแทน	7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ	
8. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	8. ไม่กู้เมื่อเงินไม่พอใช้	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (2563)

โดยรูปแบบชุดคำถามดังกล่าวทางผู้วิจัยก็ได้ประยุกต์รูปแบบคำถามบางส่วนของทางธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วย

สำหรับผลการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยในปี 2563 พบว่า ในภาพรวมคนไทยมีระดับทักษะทางการเงิน อยู่ที่ร้อยละ 71 เมื่อลงไปรายละเอียดย พบว่าคนไทยมีความรู้ทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 62.9 ด้านพฤติกรรมทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 71.1 และด้านทัศนคติทางการเงินอยู่ที่ร้อยละ 82 ซึ่งในภาพรวมคนไทยมีทักษะทางการเงินดีขึ้นกว่าการสำรวจในปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 66.2 ในทุก ๆ ด้าน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมออม

ณัชร อธิรัตนโชติ (2564) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ พฤติกรรมการออม ไว้ว่าเป็นการจัดสรรเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายสำหรับเก็บออมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ในการออม ผ่านรูปแบบการออมประเภทต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจออมอาจเกิดจากประสบการณ์ส่วนตัว หรือเกิดจากการได้รับข้อมูลสนับสนุนจากผู้อื่น

จิรภัทร ตรีภัทรกุล (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ พฤติกรรมการออมเงิน ไว้ว่าเป็นการเก็บเงินส่วนหนึ่งที่ได้แบ่งมาจากค่าใช้จ่าย เพื่อให้เรามีเงินพอในการใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งเป็นหนึ่งในพฤติกรรมทางการเงิน โดยการออมจะเกิดขึ้นได้โดยจะต้องมีความสามารถที่จะออม เจตนาที่ดีต่อการออม มีความเต็มใจที่จะออม และมีแรงจูงใจที่จะออม

พฤติกรรมการออมจึงหมายถึง การจัดสรรเงินส่วนที่เหลือ หรือที่ได้แบ่งมาจากค่าใช้จ่ายเก็บไว้เป็นเงินออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคต โดยอาจมีการเก็บออมในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกออมตามประสบการณ์ส่วนตัว หรือได้รับข้อมูลสนับสนุนจากผู้อื่น

2.1.3.1 รูปแบบการออมโดยทั่วไป

1) เงินฝากออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจรถไฟแห่งประเทศไทย จำกัด (2562) ได้ให้ความหมายของเงินฝากออมทรัพย์ไว้ว่า เป็นเงินฝากที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา และจำนวนเงินที่ฝาก โดยสามารถฝากหรือถอนเมื่อใดก็ได้

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของเงินฝากออมทรัพย์ไว้ว่าเป็นบัญชีที่ไม่มีระยะเวลา และจำนวนครั้งในการฝากถอน สามารถใช้หักบัญชีเพื่อชำระค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยมักมีการกำหนดเงินฝากขั้นต่ำไว้ไม่สูง และอัตราดอกเบี้ยจะต่ำ แต่มีสภาพคล่องดี

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของเงินฝากออมทรัพย์ไว้ว่า เป็นบัญชีที่สามารถฝาก-ถอน หรือโอนเงินได้ตลอดเวลา มีความเสี่ยงต่ำ ดอกเบี้ยต่ำ และเอาไว้ใช้ในชีวิตประจำวัน

2) เงินฝากประจำ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของเงินฝากประจำไว้ว่าเป็นบัญชีที่มีการกำหนดระยะเวลาไว้แน่นอน และมีดอกเบี้ยที่สูงกว่าบัญชีแบบออมทรัพย์ โดยดอกเบี้ยจะเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของเงินฝากประจำไว้ว่าเป็นบัญชีที่มีกำหนดระยะเวลาการฝากเพื่อสร้างวินัยในการออม เช่น 6 เดือน 12 เดือน มีความเสี่ยงต่ำเหมาะสำหรับเก็บเงินโดยเฉพาะ และไม่มีผลจำเป็นต้องใช้เงินก่อนกำหนด

3) เงินฝากสหกรณ์

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ (2563) ได้ให้ความหมายของ สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้สมาชิกมีแหล่งออมเงินที่มีผลตอบแทนเป็นการจูงใจ โดยสหกรณ์จะให้เงินฝากดอกเบี้ยสูง และให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

4) สลากออมทรัพย์

Money Duck (2565) ได้ให้ความหมายของสลากออมสิน ไว้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์สลากออมทรัพย์รูปแบบหนึ่งซึ่งถือเป็นการออมเงินจากธนาคารออมสินในระยะยาวโดยมีรูปแบบตามอายุการฝากเงิน อาทิ 1 ปีดิจิทัล 2 ปีดิจิทัล 2 ปีพิเศษและ 3 ปี โดยในอดีตเคยมีรูปแบบ 5 ปี แต่ปัจจุบันได้ยกเลิกขายไปแล้ว

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของสลากออมทรัพย์ไว้ว่าเป็นรูปแบบของการออมเงินรูปแบบหนึ่ง ด้วยการนำเงินมาซื้อเป็นหน่วยสลากออมทรัพย์ตามราคาที่กำหนด ซึ่งสลากแต่ละหน่วยจะมีชุดตัวเลขบนสลาก ที่สามารถนำมาลุ้นโชคเป็นรางวัลใหญ่กว่าล้านบาทได้ทุกเดือนจนกว่าจะครบอายุสลาก คล้ายกับการลุ้นลอตเตอรี่ในแต่ละเดือน

5) กองทุนและหุ้น

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป.) ระบุว่า การออมในกองทุนและหุ้นไว้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยม เพราะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝากหลายเปอร์เซ็นต์ โดยมีกองทุนและหุ้นจำนวนหลายประเภทที่มีความเสี่ยงแตกต่างกัน โดยจะมีผู้เชี่ยวชาญดูแลพอร์ตให้ เหมาะกับการออมเพื่อเกษียณสำหรับการสร้างผลตอบแทนสูงและถึงเป้าหมายเร็ว

6) อสังหาริมทรัพย์

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ม.ป.ป.) ระบุว่า อสังหาริมทรัพย์เป็นสินทรัพย์ที่นิยมลงทุน โดยสินทรัพย์ดังกล่าวสามารถสร้างผลกำไรได้ในรูปแบบค่าเช่า เพื่อสร้างผลตอบแทนในระยะยาว มีระดับความเสี่ยงปานกลาง สามารถใช้เป็นมรดกให้กับคนในครอบครัวได้

7) ประกันชีวิต

Insurethink (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการให้ความคุ้มครองชีวิตของผู้ทำประกันจากความเสี่ยงที่อาจเกิดโดยไม่คาดคิด โดยเมื่อผู้ทำประกันได้รับภัยที่เกิดขึ้นตามที่ระบุไว้ในประกันชีวิต บริษัทประกันจะชำระเงินให้กับผู้เอาประกันตามจำนวนเงินที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ โดยได้แบ่งประเภทของประกันชีวิตไว้ 5 แบบ (Money Buffalo, 2565) ประกอบด้วย (1) ประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา คือการจ่ายเบี้ยประกันครั้งเดียว แต่จะได้รับความคุ้มครองเพียงระยะสั้น ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ (2) ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ เป็นประกันที่จ่ายเบี้ยในระยะยาว แต่คุ้มครองตลอดชีวิต (3) ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นประกันชีวิตที่จ่ายแล้วได้รับเงินคืนมากกว่าเบี้ยที่จ่ายไป และ (4) ประกันชีวิตแบบบำนาญ เพื่อช่วยวางแผนเกษียณอายุ โดยจะชำระเบี้ยไปจนถึงอายุ 55 ปี หรือ 60 ปี ตามตกลง แล้วหลังจากนั้นจะได้รับเงินใช้ในแต่ละปีไปเรื่อย ๆ จนเสียชีวิต

8) สินทรัพย์ดิจิทัล

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ได้ให้ความหมาย ตามประกาศ ธปท. ที่ สนส. 6/2565 ไว้ว่า เป็นสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

True ID (2564) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน มีลักษณะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

2.1.3.2 รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณอายุของประเทศไทย ตามนโยบายเสาหลัก 5 ต้นของธนาคารโลก

ประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการออม โดยได้ประยุกต์ใช้นโยบายหลายเสาหลัก (Multiple-pillar) ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบบำนาญของธนาคารโลก โดยได้กำหนดรูปแบบการออมทั้งภาคบังคับและภาคสมัครใจ เพื่อรองรับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ดังนี้ (สมาคมนักวางแผนการเงินไทย, 2564)

Pillar 0 ระบบสวัสดิการพื้นฐาน เป็นระบบการช่วยเหลือทางสังคมโดยไม่ต้องมีการจ่ายเงินสมทบ ในภาครัฐจะเป็นสวัสดิการที่รัฐมอบให้กับประชาชน เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือเมื่อประชาชนอายุครบ 60 ปีขึ้นไป รัฐบาลจะจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นแบบขั้นบันไดตามช่วงอายุ

เดือนละ 600 -1000 บาท หรือระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการแบบเดิม โดยเมื่อข้าราชการมีอายุราชการตั้งแต่ 10 – 25 ปี จะได้รับบำเหน็จ ส่วนกรณีที่มีอายุราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป หรืออายุตัวครบ 50 ปีบริบูรณ์จะเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญได้ตามสมควรใจ

Pillar 1 ระบบการออมภาคบังคับที่กำหนดผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกษียณ ซึ่งบังคับโดยรัฐที่มีการจ่ายเงินเข้ากองทุนโดยจะมาจากนายจ้าง ลูกจ้างหรือภาครัฐ โดยทางภาครัฐจะเป็นผู้บริหารกองทุนให้ เช่น กองทุนประกันสังคมตามมาตรา 33 ซึ่งพนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการจะได้รับผลประโยชน์ในตอนเกษียณ โดยจะได้รับในรูปแบบบำเหน็จหรือบำนาญ จะขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ส่งเงินเข้าในกองทุนดังกล่าว กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้างประจำของส่วนราชการ (กสจ.) เป็นต้น

Pillar 2 ระบบการออมภาคบังคับที่กำหนดจำนวนเงินสะสมที่จะรองรับหลังเกษียณ ซึ่งผู้ออมสามารถเลือกนโยบายในการลงทุน และรูปแบบการรับเงินได้ โดยภาครัฐจะเป็นผู้จัดการให้ อาทิ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบช.) เป็นต้น

Pillar 3 ระบบการออมภาคสมัครใจที่กำหนดจำนวนเงินสะสมที่จะรองรับหลังเกษียณ โดยผู้ออมสามารถเลือกนโยบายและรูปแบบการลงทุนเองได้ โดยภาคเอกชนจะเป็นผู้จัดการให้ เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนการออมแห่งชาติ ประกันชีวิตแบบบำนาญ เป็นต้น

Pillar 4 ระบบการออมที่ใช้ทรัพย์สินอื่นเพื่อเป็นหลักประกันในการใช้ชีวิตหลังเกษียณ เช่น สินเชื่อผู้สูงอายุโดยมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักประกัน (Reverse Mortgage) เป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้กู้ที่เป็นผู้สูงอายุที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และนำที่อยู่อาศัยดังกล่าวมาเป็นหลักประกันกับทางธนาคารเพื่อรับเงินก้อน หรือทยอยรับจนกว่าผู้กู้จะเสียชีวิต หรือตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งรับผิดชอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

2.1.4.1 เพศ

รพินทภัทร์ ยอดหล่อชัย (2562) ได้ให้คำนิยามว่า เพศ คือ สถานะทางเพศที่เกิดจากปัจจัยทางจิตวิทยา พฤติกรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็นลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิง

นฤพนธ์ ตัวงวิเศษ (ม.ป.ป.) ได้ให้คำนิยาม Gender (เพศ) คือ เพศสภาวะ หรือเพศสภาพ ที่บ่งบอกถึงสถานะและบทบาททางเพศของบุคคลซึ่งมีมิติทางกายภาพ สรีระ อารมณ์ พฤติกรรม สังคมและวัฒนธรรมประกอบอยู่

คณัย อังควฒนวิทย์ (ม.ป.ป.) ได้สรุปคำนิยามของ “เพศ” จากการเข้าร่วม รับฟังการบรรยายเรื่อง “เพศหลากหลายในวัยรุ่น” ของอ.พญ.จิราภรณ์ อรุณากูร แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเด็กและวัยรุ่น ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ไว้ว่า การรับรู้ตัวตนของตนเองว่าเป็นเพศใด โดยวัดจากการแสดงออกและบทบาททางเพศที่แสดง ออกมา นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงความรู้สึก และความพึงพอใจทางเพศที่แสดงออกมาในลักษณะ ความชอบอีกด้วย

2.1.4.2 อายุ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ให้นิยามไว้ว่า เวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ เวลาชั่วชีวิต ช่วงเวลานับตั้งแต่เกิดหรือมีมาจนถึงเวลาที่กล่าวถึง ระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.1.4.3 สถานภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ให้นิยามไว้ว่า ฐานะ ตำแหน่ง หรือสิทธิหน้าที่ตามบทบาทของบุคคล

2.1.4.4 ระดับการศึกษา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555) ได้จำแนกชั้นการศึกษา จากข้อมูลในโครงการ สสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ปี 2545 ไว้เป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

2.1.4.4 รายได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ได้ให้คำนิยาม รายได้ ไว้ว่า เงินหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ให้คำนิยาม รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน หมายถึง รายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างและเงินเดือน รวมค่าตอบแทน อื่นๆ ที่ได้จากการทำงาน นอกจากนี้ยังหมายถึง กำไรสุทธิจากการประกอบธุรกิจอื่น ๆ รายได้จาก ทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย และเงินปันผล เงินได้รับเป็นการช่วยเหลือ บำเหน็จ บำนาญ เงินสงเคราะห์ รวมทั้งเงิน ชดเชยการออกจากงานและเงินทดแทน นอกจากนี้ ยังประกอบด้วย

รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ มูลค่าของสินค้าและบริการที่ได้รับเป็นส่วนหนึ่งของค่าจ้าง เงินเดือน มูลค่าของสินค้าหรืออาหารที่ครัวเรือนผลิตและบริโภคเอง หรือได้รับมาโดยไม่ต้องซื้อ

2.1.4.5 รายจ่าย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ได้ให้คำนิยาม รายจ่าย ไว้ว่าเป็น รายการจ่าย เช่น เดือนนี้รายจ่ายสูงกว่าเดือนที่แล้ว, คู่กับ รายรับ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ให้คำนิยาม ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นต่อการครองชีพที่ครัวเรือนที่ต้องจ่ายด้วยเงิน หรือได้มา โดยไม่ได้ซื้อ/จ่าย

2.1.4.6 หนี้สิน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2544) ได้ให้คำนิยาม หนี้สิน ไว้ว่าเป็น เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง

Money Hub (2559) ได้แบ่งประเภทหนี้สิน ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ หนี้สิน ที่เกิดจากความจำเป็น อาทิ หนี้เพื่อที่อยู่อาศัย เนื่องจากการลงทุนด้านที่อยู่อาศัย หนี้ โทรศัพท์มือถือและรถยนต์ เนื่องจากต้องนำมาใช้ในการทำงาน เป็นต้น และอีกประเภทหนึ่งคือหนี้สิน ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยเป็นการก่อนหนี้ตามความนิยมของสังคม เช่น การรับประทานอาหารราคาแพงตามร้านอาหารชื่อดัง การซื้อสินค้าแฟชั่น เป็นต้น

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับอคติเชิงพฤติกรรม

รวาริชญ์ โประระนนท์ (2566) ได้ให้ความหมายถึง อคติเชิงพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการคิด หรือการตัดสินใจที่ไม่สมเหตุสมผลตามหลักเศรษฐศาสตร์ ส่งผลให้เกิดการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับ สถานการณ์จริง ซึ่งประกอบด้วย 7 ประเภท ดังนี้

2.1.5.1 อคติชอบปัจจุบัน คือ การที่ให้ความสำคัญกับความสุขและผลตอบแทนในปัจจุบันมากกว่าอนาคต เช่น พฤติกรรมการผัดวันประกันพรุ่งในการออมและนำเงินที่ได้ไปซื้อสินค้าที่ ต้องการในปัจจุบัน มีปัญหาในการควบคุมตนเองแม้รู้ว่าการออมจะทำให้ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินใน ยามเกษียณ

2.1.5.2 อคติยึดติดสภาวะเดิม คือ การที่พอใจกับปัจจุบันมากกว่าจะลองเปลี่ยนไปทำ สิ่งใหม่แม้จะให้ผลประโยชน์มากกว่า เช่น การเลือกออมในรูปแบบที่คุ้นเคย เช่น ฝากธนาคาร มากกว่าออมในหุ้นหรือพันธบัตรที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ได้ผลตอบแทนมากกว่าธนาคาร

2.1.5.3 อคติโลกแคบ คือ การมองทางเลือกที่ต้องพิจารณาเป็นกลุ่มๆ หรือเพียงเฉพาะในระยะเวลาสั้นๆ ทำให้คนเลือกตัดสินใจในทางที่ด้อยกว่า เช่นมองว่าการออมในปัจจุบันเป็นเพื่อออมในระยะสั้น หรือเก็บเงินซื้อของแพง และไม่รับคิดเรื่องการออมในอนาคต

2.1.5.4 อคติกลัวสูญเสียเกินเหตุ คือ การสูญเสียสถานะปัจจุบันมีผลต่อจิตใจมากกว่าความสุขที่ได้รับผลตอบแทนที่มีขนาดเท่ากัน เช่น การมองว่าการออมเป็นการสูญเสียรายได้ที่นำมาบริโภค คงเลือกออมในจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

2.1.5.5 อคติละเลยอัตราทบต้น คือ การไม่เข้าใจถึงพลังดอกเบี้ยทบต้น ที่ทำให้เงินออมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทวีคูณ เพราะมองว่าผลตอบแทนต่ำ ซึ่งเป็นความคิดที่ไม่ถูกต้อง

2.1.5.6 แรงกดดันจากผู้คนในกลุ่ม คือ การคล้อยตามกับพฤติกรรมของคนในสังคม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยตามเพื่อน เพื่อให้คนในสังคมยอมรับ จนทำให้มีความสามารถในการออมลดลง

2.1.5.7 การมองโลกในแง่ดีเกินไป คือ การที่มีความมั่นใจรวมถึงชะล่าใจเกินไปในการออมเงิน โดยไม่คาดคิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น การเจ็บป่วยเรื้อรัง การเสียค่ารักษาพยาบาลจำนวนมาก ทำให้ละเลยการเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อการเกษียณ

2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมการจัดหางาน

กรมการจัดหางาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2536 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการกรมบางส่วนของกระทรวงมหาดไทยไปเป็นของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ.2536 โดยในปี พ.ศ.2545 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และมีการจัดกลุ่มภารกิจใหม่ตามการปฏิรูประบบราชการในส่วนของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยได้แยกการบริหารงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมออกจากกัน และจัดตั้งเป็นกระทรวงแรงงานซึ่งกรมการจัดหางานอยู่ในสังกัดกระทรวงดังกล่าว

กรมการจัดหางานมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ คุ้มครองคนหางาน ศึกษาและวิเคราะห์ตลาดแรงงาน รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารด้านการส่งเสริมการมีงานทำ โดยมีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ภาพที่ 4 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมการจัดหางาน

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในปัจจุบันมีจำนวนบุคลากรทั้งหมดตามกรอบอัตรากำลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,242 คน แบ่งออกเป็นราชการบริหารส่วนกลางจำนวน 1,339 คน และราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 1,903 คนสำหรับในส่วนราชการบริหารส่วนกลาง แบ่งประเภทตำแหน่งออกเป็นข้าราชการจำนวน 643 คน พนักงานราชการจำนวน 310 คน และลูกจ้าง จำนวน 386 คน ดังรายละเอียดในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 2 กรอบอัตรากำลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ประเภทตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ข้าราชการ	643
พนักงานราชการ	310
ลูกจ้าง (ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว)	386
รวม	1,339

ที่มา : กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมการจัดหางาน (2566)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 การวางแผนการออม

กนิษฐา อินทรวงศ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมสรรพสามิต พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม และการลงทุน นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน

กษมา สุขสารพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมหลังการเกษียณอายุของบุคลากรกรมบัญชีกลางในส่วนกลาง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้มีการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมหลังการเกษียณอายุของบุคลากรกรมบัญชีกลางต่างกัน

เบญญาภา สุขนิก (2562) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารใน กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารใน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ระดับการศึกษา และจำนวนหนี้สินต่อเดือน

วรรณภา ชุมพลรักษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ พบว่า เพศ อายุ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

ชนาภา บุบโพ อารังศักดิ์ เสวตเลข และณัฐวุฒิ คุว์ฒนเจริญชัย (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมจำกัด พบว่า จำนวนการชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือน รายได้ประจำต่อเดือน ส่งผลต่อการออมเงิน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนไม่ส่งผลต่อการออมเงิน

พิกุล ปัญญา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์ พบว่า สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ส่งผลต่อการออมเงินของเจ้าหน้าที่การตลาดหลักทรัพย์ในทางบวก รายจ่ายต่อเดือน หนี้สินต่อเดือนส่งผลต่อการออมเงินของเจ้าหน้าที่การตลาดหลักทรัพย์ในทางลบ

เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี พบว่า เพศ การศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้และการคิดวางแผนการออมเงิน ส่วนสถานภาพครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงิน

2.3.2 ทักษะทางการเงิน

สกุรัตน์ เมืองมา และพรพรรณ นันทแพทย์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานวัยสร้างฐานะ และวัยใกล้เกษียณ พบว่า ทักษะคิดทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของคนกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน และวัยสร้างฐานะ แต่ในวัยใกล้เกษียณ พบว่า ทักษะคิดทางการเงินไม่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ

วัลลพ ล้อมตะคุ สิทธิชัย ลีวิวัฒน์วงศ์ และสิริเกียรติ รัชชชานติ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีเงินออมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ความรู้ทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับการมีเงินออมในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ยิ่งความรู้ทางการเงินมาก กลับออมเงินน้อยลง เนื่องจากว่า นักศึกษาอาจมีการนำเงินไปใช้จ่ายหรือนำเงินไปลงทุนในตราสารทางการเงินอื่น ๆ มากขึ้น

ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y พบว่า พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ ส่งผลต่อระดับการออมของคน Gen Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อรุณี นุสสิทธิ์และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยอธิบายความเพียงพอจากการออมเพื่อเตรียมเกษียณของผู้มีงานทำในประเทศไทย พบว่าความรู้ทางการเงินไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมและความพอเพียงจากการออมเพื่อเตรียมเกษียณ

จุฬารัตน์ ศิริอังกุล (2563) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติการออมและการลงทุนของ Generation Y ภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อทัศนคติการออมและการลงทุนที่แตกต่างกัน ในขณะที่รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อทัศนคติการออมและการลงทุนที่ไม่แตกต่างกัน

ศิริกานต์ โพธิ์สุวรรณ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของข้าราชการกรมการทหารสื่อสาร (พื้นที่กรุงเทพมหานคร) พบว่า ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินมีผลต่อการออมเงินส่งผลต่อการออมเงิน

ณฐมน เพิ่มสุข (2562) ได้ศึกษาเรื่องทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครูในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมการออม มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินด้านสภาพคล่อง ด้านหนี้สิน และด้านเงินออม

ด้านความรู้ทางการเงิน มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ด้านสภาพคล่องและด้านเงินออม และด้านทัศนคติทางการเงิน ไม่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน

2.3.3 พฤติกรรมการออม

แมนพาวเวอร์กรุ๊ป ประเทศไทย ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมใช้เงินและการออมเงินของ คนรุ่นใหม่ ในงานวิจัยหัวข้อ Employee Perspective 4.0 โดยเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ Marketeeronline เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2562 พบว่า ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของคนรุ่นใหม่ อันดับหนึ่งอยู่ที่ประมาณ 10,001 – 15,000 บาท อยู่ที่ร้อยละ 30 รองลงมาคือต่ำกว่า 10,000 บาท อยู่ที่ร้อยละ 25 และ 15,001 – 20,000 บาทอยู่ที่ร้อยละ 18 ต่อเดือนตามลำดับ

ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย พบว่ามีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย มาเป็นอันดับหนึ่ง สูงถึงร้อยละ 51 รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 47 ความบันเทิง ร้อยละ 39 ด้านความงามร้อยละ 38 และด้านแฟชั่นร้อยละ 36 ตามลำดับ

ด้านจำนวนเงินออม พบว่าผู้ที่มีรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป จะมีสัดส่วนการออม มากกว่าร้อยละ 30 ของรายได้ ส่วนผู้ที่มีรายได้ 30001 – 40,000 บาทจะมีสัดส่วนเงินออมน้อยกว่า ร้อยละ 21 – 30 ของรายได้ ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ 20001 – 30000 บาท จะมีสัดส่วนเงินออมต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ ส่วนผู้ที่มีรายได้ 10001 – 20000 บาท จะออมตามจำนวนเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย โดยไม่ได้กำหนดจำนวนเงินออมที่แน่นอน

สำหรับรูปแบบการออม พบว่าส่วนใหญ่ออมผ่านเงินฝากประจำร้อยละ 50 รองลงมาเป็นการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ร้อยละ 34 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ร้อยละ 26 ทองคำร้อยละ 24 และหุ้นสหกรณ์ร้อยละ 20 ตามลำดับ

2.3.4 รูปแบบการออม

ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการออมของผู้ออมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยผลการศึกษาพบว่า ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับสัดส่วนการออม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ อัตราการออมจะสูงขึ้นเมื่อผู้ออมมีรายได้สูงขึ้น แต่สัดส่วนการออมไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงอายุในทุกๆระดับรายได้ และระดับรายได้ของผู้ออมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมมากกว่าอายุของผู้ออม ส่วนในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกการออมในรูปแบบใดนั้น จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ออมส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 ในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ด้านรูปแบบการออมทั้ง 12 ประเภทที่ประกอบด้วย การฝากเงินกับธนาคาร การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

การซื้อสังหาริมทรัพย์ การซื้อทองรูปพรรณ การซื้อสลากออมสิน การฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ การลงทุนในกองทุนรวมตราสารหนี้ การซื้อหุ้นสามัญ การลงทุนซื้อกองทุนรวมตราสารทุน การลงทุนซื้อพันธบัตรรัฐบาล การลงทุนซื้อหุ้นกู้ของบริษัทเอกชน การซื้อตัวแลกเงินของธนาคารพาณิชย์ แต่จำนวนผู้ออมที่ไม่เลือกลงทุนซื้อ มีสัดส่วนมากกว่าผู้ที่เลือกลงทุน

ณัฐ พันธุ์อุทัย (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID -19 โดยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับรายได้ต่างกัน ทำให้การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด Covid-19 โดยรวมต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ รูปแบบการออม ลักษณะการออม การตัดสินใจการออม ส่วนระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด Covid-19 ไม่แตกต่างกัน ในด้านรูปแบบการออม และลักษณะการออม

ชยาภรณ์ ประภาภักดิ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวัง โดยพบว่า บุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวังมีตำแหน่งงานต่างกัน มีพฤติกรรมการออมต่างกัน โดยบุคลากรที่มีตำแหน่งลูกจ้างท้ายที่นั่งชั่วคราวรายเดือน และพนักงานสำนักพระราชวังพิเศษมีพฤติกรรมการออมในรูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน เช่น เก็บเงินสดไว้ใมือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพและออมในรูปของทรัพย์สินมีค่ามากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งพนักงานสำนักพระราชวังและประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ แต่ในส่วนของปัจจัยรายจ่ายต่อเดือน พบว่าปัจจัยรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องมาจากบุคลากรส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายตามความต้องการของตนเองจึงทำให้บุคลากรกลุ่มนี้ไม่สนใจเรื่องการออมเงินในรูปแบบต่างๆ

2.3.5 จำนวนเงินออม

ปัทมา โกเมนที่จำรัส (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน : กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม

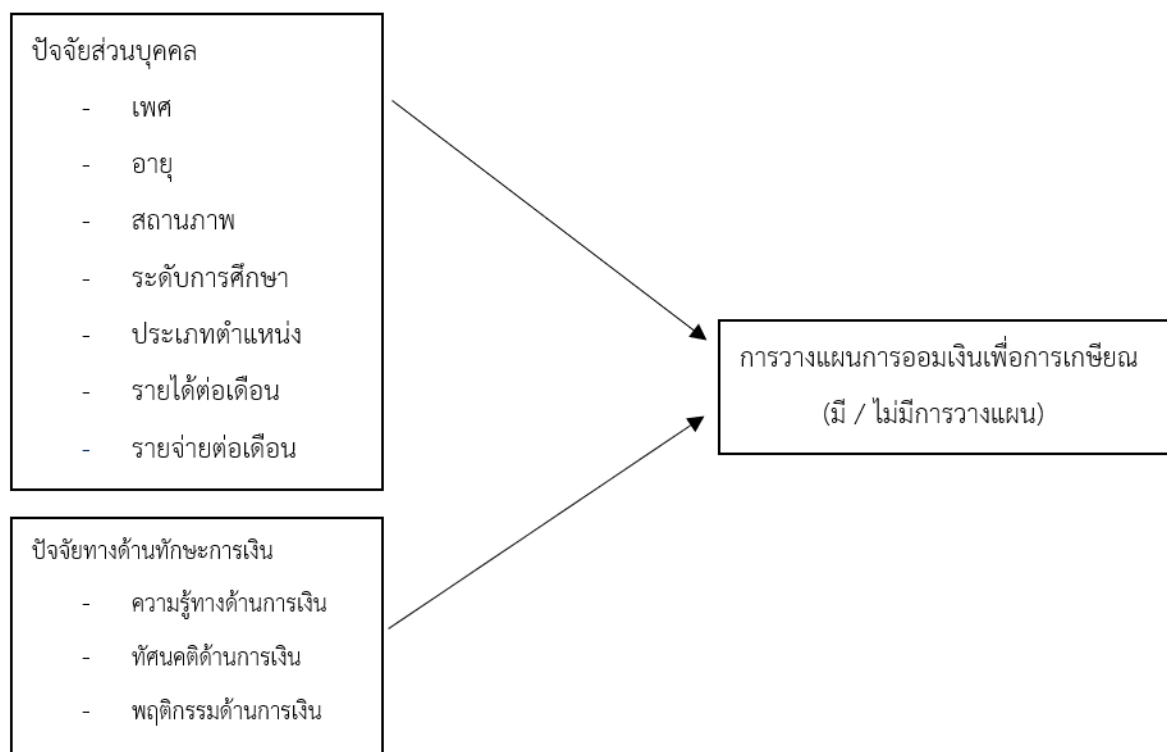
นิตยา คุณมา (2558) ได้ศึกษาเรื่องการออมของพนักงานเทศบาล ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของพนักงานเทศบาล ได้แก่ รายได้ ภาระหนี้สิน และค่าใช้จ่าย โดยรายได้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินออม ส่วนหนี้สิน ค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินออม

2.3.6 หนี้สิน

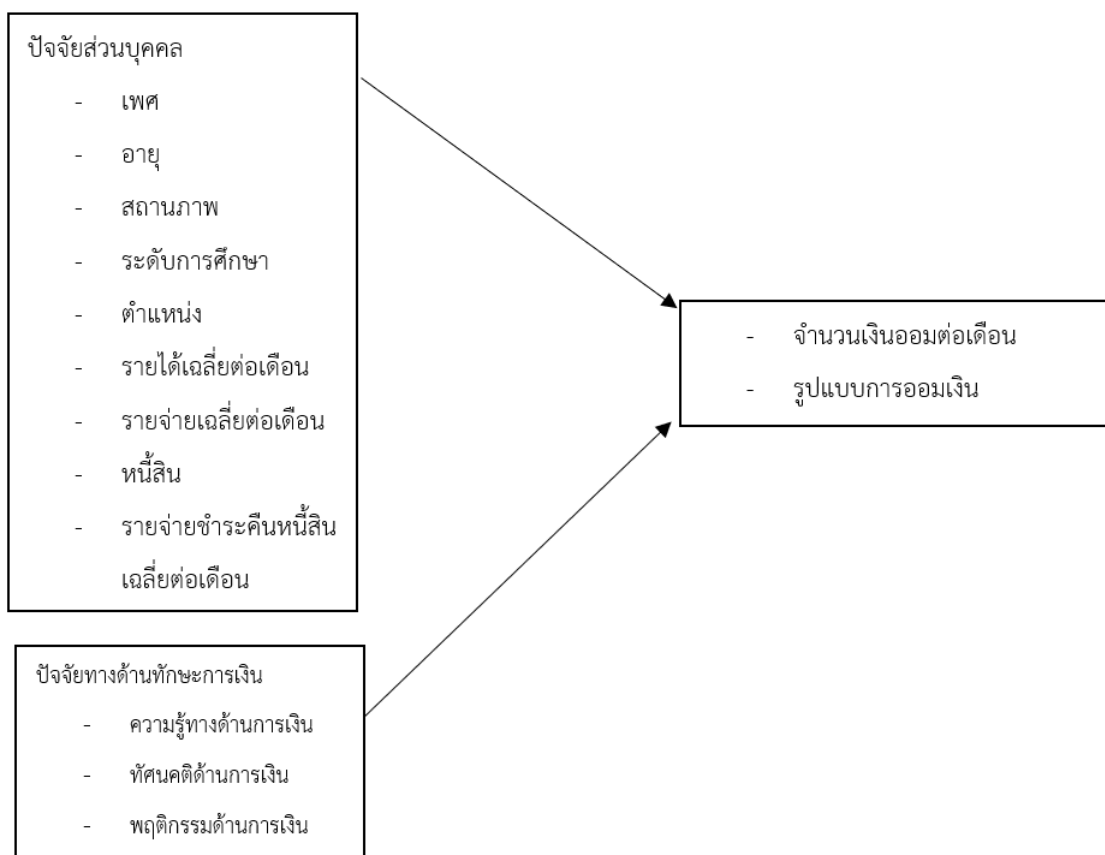
สุรชาติพิทย์ กังอ่อน (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของพนักงานธนาคารกรุงไทยกลุ่มเครือข่ายนครหลวง 2 พบว่า ทักษะการออมที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม ด้านปัจจัยผลตอบแทน ปัจจัยด้านการออมส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ภาระหนี้สิน และปัจจัยด้านทัศนคติการออมส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการออมที่ไม่แตกต่างกัน

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดที่ 1 สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในส่วนของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรูปแบบหลัก และอาศัยการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดให้กับงานศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการเก็บข้อมูลหลักอาศัยการสำรวจผ่านแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างไว้เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยจะแบ่งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 สมมติฐานในการวิจัย
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาภาคสนาม โดยจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form และมีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาเอกสาร โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง จำนวน 1,339 คน (ข้อมูลจากกรอบอัตรากำลังประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมการจัดหางาน)

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ คือ บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง จำนวน 308 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตร Taro Yamane (1973, อ้างถึงใน ภัทรานิษฐ์ เหมาะทอง วนิดา ทองโคตร สุพรรณิ อึ้งปัญสัตวงศ์,น.2) โดยการสุ่มแบบ Random Sampling เพื่อให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% โดยมีวิธีการคำนวณได้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

N คือ จำนวนบุคลากรของกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

แทนค่าในสูตรได้ผลลัพธ์ ดังนี้

$$n = \frac{1339}{1 + 1339(0.05)^2}$$

$$n = 307.99$$

จากการคำนวณ พบว่าในกรณีที่มีประชากร 1,339 คน ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 308 คน โดยเก็บข้อมูลได้จริง 394 คน

ผู้เข้าร่วมการประชุมกลุ่ม โดยดำเนินการสัมภาษณ์บุคลากรของกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ข้าราชการ 1 คน พนักงานราชการ 1 คน และลูกจ้าง 1 คน

3.3 สมมติฐานการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมด้านการเงิน ทักษะคิดด้านการเงิน ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้ รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยทางด้านทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมการเงิน ทักษะด้านการเงิน หนี้ รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับ จำนวนเงินออม และรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ในรูปแบบ Google Form ซึ่งรวบรวมมาจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก. ท้ายเล่ม โดยรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของหนี้สิน วัตถุประสงค์หลักในการใช้จ่าย โดยเป็นคำถามแบบหลายตัวเลือก

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ได้แก่ การวางแผนการออมเงิน จำนวนเงินออม จำนวนเงินที่ใช้หลังเกษียณอายุ และรูปแบบการออม สำหรับในส่วนของการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จะแบ่งตัวเลือกเป็น “มี” การออม และ “ไม่มี” การออม กรณีที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบว่า “มี” จะนำไปสู่คำถามเรื่องจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมซึ่งจะเป็นคำถามแบบหลายตัวเลือก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน ได้แก่ ข้อมูลความรู้ทางการเงิน ทักษะการทางการเงิน ข้อมูลพฤติกรรมการเงิน โดยอ้างอิงแบบสอบถามจากแบบสำรวจทักษะทางการเงินไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตามกรอบคำถามของ The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

โดยในด้านความรู้ทางการเงิน จะแบ่งคำถามออกเป็น 6 ข้อ โดยจะมีตัวเลือก “ทราบ” และ “ไม่ทราบ” กรณีที่ทราบจะได้คะแนน 1 คะแนน กรณีที่ไม่ทราบจะได้คะแนน 0 คะแนน จากนั้นจะรวมผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน และมาจัดกลุ่มระดับความรู้ทางการเงิน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มความรู้ในระดับน้อย (1-2 คะแนน) 2) กลุ่มความรู้ในระดับปานกลาง (3-4 คะแนน) 3) กลุ่มความรู้ในระดับมาก (5-6 คะแนน)

สำหรับด้านทัศนคติทางการเงิน จะแบ่งคำถามออกเป็น 5 ข้อ โดยเป็นการวัดความเห็นทางด้านทัศนคติทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยในคำถามข้อ 1 และ 5 จะแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ จากน้อยไปมาก ดังนี้

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

คะแนน 5 คะแนน หมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก

โดยในการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการแปลค่า จะใช้การแบ่งอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ส่งผลให้ ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นจะเท่ากับ 0.8 คะแนน จะสามารถกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางการเงิน ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินในระดับเห็นด้วยอย่างมาก

สำหรับในคำถามข้อ 2 – 4 จะแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ จากมากไปน้อย โดยใช้ความกว้างของอันตรภาคชั้นจะเท่ากับ 0.8 คะแนนเช่นเดียวกับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลตามด้านบน แต่จะกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากนั้น นำผลคะแนนเฉลี่ยที่บุคลากรตอบแบบสอบถามมาจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น ระดับทัศนคติ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีทัศนคติในระดับไม่ดี (คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 คะแนน) 2) กลุ่มทัศนคติในระดับปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน) 3) กลุ่มทัศนคติในระดับดี (3.67-5.00 คะแนน)

ในส่วนของด้านพฤติกรรมทางการเงิน จะแบ่งคำถามออกเป็น 5 ข้อ โดยเป็นการวัดความเห็นทางด้านพฤติกรรมทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยในคำถามข้อ 1 และ 5 จะแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ จากน้อยไปมาก ดังนี้

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับไม่เคย

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับนานๆครั้ง

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับบางครั้ง

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับเป็นประจำ

คะแนน 5 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับเป็นประจำสม่ำเสมอ

โดยในการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการแปลค่า จะใช้การแบ่งอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ส่งผลให้ ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นจะเท่ากับ 0.8 คะแนน จะสามารถกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางการเงิน ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนนหมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับไม่เคย

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนนหมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับนานๆครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนหมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับบางครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนนหมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับเป็นประจำ

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนนหมายถึง พฤติกรรมการเงินอยู่ในระดับเป็นประจำสม่ำเสมอ

จากนั้น นำผลคะแนนเฉลี่ยที่บุคลากรตอบแบบสอบถามมาจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น ระดับพฤติกรรมทางการเงิน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีพฤติกรรมในระดับไม่ดี (คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 คะแนน) 2) กลุ่มที่มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง (2.34-3.66 คะแนน) 3) กลุ่มที่มีพฤติกรรมในระดับดี (3.67-5.00 คะแนน)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ในการประมวลผลข้อมูล ซึ่งแบ่งสถิติที่วิเคราะห์ได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1

วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของหนี้สิน วัตถุประสงค์การใช้จ่าย โดยใช้ในการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2

วิเคราะห์พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ประกอบด้วย การวางแผนการออม จำนวนเงินออม รูปแบบการออม โดยใช้ในการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 3

วิเคราะห์ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน โดยความรู้ทางการเงิน จะใช้ในการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน จะใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน

เป็นการนำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บได้มาทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS โดยจะใช้สถิติแบ่งตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ส่งผลต่อการวางแผนการออม เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ One Way Anova และสถิติ Multiple Linear Regression โดยในขั้นแรกจะใช้สถิติ One Way Anova ในการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลทั้งหมดข้างต้น จากนั้นเมื่อพบตัวแปรอิสระ ที่มีค่าเท่ากับ หรือน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำตัวแปรเหล่านั้นมาวิเคราะห์สถิติ Multiple Linear Regression อีกครั้งเพื่อดูความสัมพันธ์ในภาพรวม และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมด้านการเงิน ทศนคติด้านการเงิน ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของ บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง ใช้สถิติ Multiple Linear Regression

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภท ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม ใช้สถิติ Chi Square

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยทางด้านทักษะการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมด้านการเงิน ทศนคติด้านการเงิน มีความสัมพันธ์กับ จำนวนเงินออม และรูปแบบการออม เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม ใช้สถิติ Chi Square

3.6 โครงสร้างคำถามในการประชุมกลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในรูปแบบการประชุมกลุ่มในข้อมูลทักษะทางการเงิน ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน โดยจะเน้นคำถามไปในส่วนที่สัมพันธ์ต่อรูปแบบการออม เนื่องจากผลการศึกษาในเชิงปริมาณพบว่า ไม่มีทักษะทางการเงินใดเลยที่สัมพันธ์กับรูปแบบการออม ทั้งที่ระดับทักษะทางการเงินของบุคลากรส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จึงเกิดข้อสงสัยถึงสาเหตุดังกล่าว โดยโครงสร้างคำถามในเบื้องต้นจะสอบถามถึงลักษณะการเลือกรูปแบบการออม และเหตุผลที่เลือกรูปแบบดังกล่าว เพื่อขยายความเพิ่มเติม และนำมาวิเคราะห์ลงในส่วนท้ายของการอภิปรายผลในบทที่ 6

บทที่ 4

ผลการศึกษาตามสถิติเชิงพรรณนา

เนื้อหาในบทนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติเชิงพรรณนา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 394 คน โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินต่อเดือน ประเภทของหนี้สิน วัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย

4.2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ประกอบด้วย การวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จำนวนเงินออมต่อเดือน รูปแบบการออมเงิน

4.3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน วัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินต่อเดือน ประเภทของหนี้สิน วัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	274	69.6
ชาย	116	29.4
ไม่ระบุ	4	1
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 เพศชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ไม่ระบุเพศ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	13	3.3
25-35 ปี	141	35.8
36-45 ปี	107	27.2
46-55 ปี	109	27.7
56 ปีขึ้นไป	24	6
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 และมีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	264	67
สมรส	121	30.7
หย่าร้าง	5	1.3
หม้าย	4	1
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาอยู่ในสถานะสมรส จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และสถานะหย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	21	5.4
ปริญญาตรี	287	72.8
ปริญญาโท	84	21.3
ปริญญาเอก	2	0.5
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	223	56.6
พนักงานราชการ	83	21.1
ลูกจ้าง	88	22.3
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งข้าราชการ จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาอยู่ในตำแหน่งลูกจ้าง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และพนักงานราชการ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000 บาท	45	11.4
15,000 -25,000 บาท	194	49.2
25,001 – 35,000 บาท	64	16.3
35,001 – 45,000 บาท	43	10.9
45,001 – 55,000 บาท	36	9.1
มากกว่า 55,000 บาท	12	3.1
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 -25,000 บาท จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ 25,001 – 35,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	58	14.7
10,000 - 25,000 บาท	227	57.6
25,001 – 35,000 บาท	68	17.3
มากกว่า 35,000 บาท	41	10.4
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 -25,000 บาท จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมาคือ 25,001 – 35,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย

วัตถุประสงค์ในการใช้จ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่ออุปโภค-บริโภค	303	76.9
เพื่อที่อยู่อาศัย	70	17.8
เพื่อการท่องเที่ยว	8	2
เพื่อความบันเทิง	3	0.8
เพื่อความสวยงามงาม แฟชั่น	7	1.7
อื่นๆ เช่น ประกอบธุรกิจ ให้ครอบครัว เป็นต้น	3	0.8
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเพื่ออุปโภค-บริโภค จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมาคือเพื่อที่อยู่อาศัย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหนี้สิน

หนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีหนี้สิน	288	73.1
ไม่มีหนี้สิน	106	26.9
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีหนี้สินจำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 และไม่มีหนี้สิน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน

รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	107	37.4
10,001 - 20,000 บาท	115	39.9
20,001 - 30,000 บาท	47	16.3
30,001 - 40,000 บาท	14	4.8
40,001 - 50,000 บาท	2	0.6
มากกว่า 50,000 บาท	3	1
รวม	288	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 และ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทหนี้สิน

ประเภทหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนี้สินบัตรเครดิต	65	22.5
หนี้สินด้านที่อยู่อาศัย	96	33.3
หนี้สินด้านยานพาหนะ	30	10.4
หนี้สินด้านการศึกษา	21	7.4
หนี้สินเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	59	20.5
อื่นๆ เช่น หนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์หนี้สินของครอบครัว หนี้สินทำธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น	17	5.9
รวม	288	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีหนี้สินส่วนใหญ่อยู่ในประเภทหนี้สินด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาเป็นหนี้สินบัตรเครดิต จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และหนี้สินเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ตามลำดับ

4.2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

ประกอบด้วย การวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จำนวนเงินออมต่อเดือน รูปแบบการออมเงิน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

การวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการวางแผน	305	77.4
ไม่มีการวางแผน	89	22.6
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 และไม่มีการวางแผนการออม จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินออมของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

ร้อยละของจำนวนเงินออมต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5%	116	38
6%-10%	97	31.8
11% - 20%	58	19
21% - 30%	13	4.4
มากกว่า 30%	21	6.8
รวม	305	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ มีจำนวนเงินออมส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5% จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาคือ 6%-10% จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และมีจำนวนเงินออม 11% - 20% จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการออมของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ

รูปแบบการออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินฝากออมทรัพย์	81	26.5
เงินฝากประจำ	15	4.9
เงินฝากสหกรณ์	85	27.9
สลากออมสิน	20	6.5
อสังหาริมทรัพย์	3	0.9
พันธบัตร	1	0.3
ประกันชีวิต	13	4.7
กบข	73	23.9
กองทุนรวม	5	1.6
ตราสารทุน	2	0.6
อื่นๆ เช่น เงินสด ทรัพย์สินส่วนตัว กสจ เป็นต้น	7	2.2
รวม	305	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ มีรูปแบบการออมเป็นเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาคือเงินฝากออมทรัพย์ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และมีกบข. จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ตามลำดับ

4.3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน

ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ทางการเงิน โดยจะแบ่งคำถามเป็น 6 คำถาม ดังนี้

ความรู้ทางการเงิน		
1. เงินเฟ้อ คือ ภาวะที่สินค้ามีราคาสูงขึ้นแต่ได้รับปริมาณเท่าเดิม	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	370	93.9
ไม่ทราบ	24	6.1
รวม	394	100

ความรู้ทางการเงิน		
2. ดอกเบี้ยทบต้น คือ การเอาดอกเบี้ยหรือกำไรที่ได้จากการลงทุน มาทบกับเงินต้นแล้วลงทุนต่อทุนเดิมที่มีก็จะเพิ่มพร้อม ๆ กับดอกเบี้ย/กำไร ยิ่งผ่านไปนานเงินในบัญชีก็จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	310	78.7
ไม่ทราบ	84	21.3
รวม	394	100
3. การลงทุนที่ดี คือ การลงทุนในทรัพย์สินหลากหลายประเภท เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	344	87.3
ไม่ทราบ	50	12.7
รวม	394	100
4. ถ้าท่านมีเงินเก็บจำนวนหนึ่งแล้วแบ่งเงินไปฝากธนาคาร ชื่อที่ดิน ทองคำ สลากออมสิน ถือเป็นการกระจายความเสี่ยง	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	359	91.1
ไม่ทราบ	35	8.9
รวม	394	100
5. ตราสารหนี้ หากขายโดยรัฐบาลเราจะเรียกว่า พันธบัตรรัฐบาล แต่หากขายโดยเอกชน เราจะเรียกว่า หุ้นกู้	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	247	62.7
ไม่ทราบ	147	37.3
รวม	394	100
6. ถ้าอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เงิน 1 บาทในวันนี้ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นมากกว่าเงิน 1 บาทในอีกสิบปีข้างหน้า นั่นคือมูลค่าของเงินตามกาลเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	228	57.9
ไม่ทราบ	166	42.1
รวม	394	100

จากตารางข้างต้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้ในเรื่องการเงิน ในเรื่องเงินเฟ้อมากที่สุด จำนวนร้อยละ 93.9 รองลงมาคือเรื่อง การกระจายความเสี่ยง ที่ร้อยละ 91.1 และเรื่องการลงทุนในทรัพย์สินหลายประเภทที่ร้อยละ 87.3

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติทางการเงิน

โดยแบ่งตามเกณฑ์คะแนนของข้อ 1. และ 5. ไว้ดังนี้

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินในระดับเห็นด้วย

อย่างมาก

สำหรับคะแนนคะแนนของข้อ 2- 4 ไว้ดังนี้

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

อย่างมาก

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับเห็นด้วย

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนนหมายถึง ทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับไม่เห็น

ด้วยอย่างยิ่ง

ทัศนคติทางการเงิน	Mean	Std. Deviation	การแปลค่า
1. หลังจากเกิดวิกฤติโควิด 19 ท่านให้ความสำคัญกับการออมเงินมากยิ่งขึ้น	4.221	.7271	เห็นด้วยอย่างมาก
2. ท่านใช้ชีวิตเพื่อวันนี้เท่านั้น ไม่ต้องวางแผนเพื่อวันข้างหน้า	3.934	1.041	ไม่เห็นด้วย
3. ท่านมีความสุขจากการใช้เงินตอนนี้ มากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต	3.553	1.024	ไม่เห็นด้วย
4. เมื่อมีเงินก็ต้องใช้ให้เต็มที่ ไม่ต้องคิดเผื่อวันข้างหน้า	4.081	.985	ไม่เห็นด้วย
5. ท่านคิดว่าการมีเงินเก็บสำรองไว้ 3 เดือนสำหรับในยามฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น	4.338	.832	เห็นด้วยอย่างมาก

จากตารางข้างต้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างมาก ในหัวข้อ การให้ความสำคัญกับการออมหลังจากเกิดวิกฤติโควิด 19 และการเก็บเงินสำรองไว้ 3 เดือนสำหรับในยามฉุกเฉิน เป็นสิ่งจำเป็น ทว่า ไม่เห็นด้วย ในเรื่อง การใช้ชีวิตเพื่อวันนี้เท่าวันนี้ ไม่ต้องวางแผนเพื่อวันข้างหน้า การมีความสุขจากการใช้เงินตอนนี้ มากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต และเมื่อมีเงินก็ต้องใช้ให้เต็มที่ ไม่ต้องคิดเผื่อวันข้างหน้า

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมทางการเงิน

โดยแบ่งตามเกณฑ์คะแนนของข้อ 1 – 5 ไว้ดังนี้

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ไม่เคย

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง นานๆครั้ง

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง บางครั้ง

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง เป็นประจำ

กรณีที่ได้คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง เป็นประจำสม่ำเสมอ

พฤติกรรมทางการเงิน	Mean	Std. Deviation	การแปลค่า
1. ท่านมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	2.673	1.2114	บางครั้ง
2. ท่านมีการค้นหาข้อมูลก่อนตัดสินใจออมเงิน	3.345	1.0878	บางครั้ง
3. ท่านมีการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ	3.426	1.0776	เป็นประจำ
4. ท่านคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนใช้เงิน เช่น ก่อนซื้อของต้องมีการคำนวณความคุ้มค่าของราคาสินค้าทุกครั้ง	3.589	.9851	เป็นประจำ
5. ท่านชำระบิล/หนี้สินต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ตรงเวลาทุกครั้ง	4.444	.7401	เป็นประจำ สม่ำเสมอ

จากข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินข้างต้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ในหัวข้อ การชำระบิล/หนี้สินต่างๆ ตรงเวลาทุกครั้ง สำหรับพฤติกรรมเป็นประจำ จะพบในหัวข้อ การวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ และการคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนใช้เงิน ส่วนพฤติกรรมทางการเงินที่ทำเป็นบางครั้ง พบในหัวข้อการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และ การค้นหาข้อมูลก่อนตัดสินใจออมเงิน

บทที่ 5

ผลการวิจัยตามสถิติเชิงอนุมาน

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทักษะทางการเงินของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม โดยจะนำเสนอในส่วนของผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ตามรายชื่อ ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

5.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน กับการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประมวลผลด้วยสถิติ One-Way ANOVA พบว่ามีปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบด้วย ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตามผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 20 แสดงผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันส่งผลให้การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน จำแนกตามประเภทตำแหน่ง

ตัวแปรตาม	ประเภทตำแหน่ง	n	Mean	S.D.	F	Sig.
การวางแผนการออม	ข้าราชการ	223	.8296	.3768	11.442	.000*
	พนักงานราชการ	83	.8193	.3871		
	ลูกจ้าง	88	.5909	.4945		
	รวม	394	.7741	.4187		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง เมื่อจำแนกตามประเภทตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างแล้วมีค่าสถิติ F อยู่ที่ 11.442 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ระดับ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **ประเภทตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน**

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบเชิงซ้อน ด้วยวิธี LSD ของความแตกต่างของตำแหน่งที่ส่งผลต่อการวางแผนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ตัวแปรตาม : การวางแผนการออมเงิน						
LSD						
(I) ตำแหน่ง	(J) ตำแหน่ง	Mean Difference	Std. Error	Sig.	95% Confidence	
					Lower	Upper
ข้าราชการ	พนักงานราชการ	.0103	.0525	.844	-.0928	.1135
	ลูกจ้าง	.2386	.0514	.000*	.1377	.3397
พนักงานราชการ	ข้าราชการ	-.0103	.0525	.844	-.1135	.0928
	ลูกจ้าง	.2283	0.0624	0.000*	.1056	.3511
ลูกจ้าง	ข้าราชการ	-.2386	0.0514	0.000*	-.3397	-.1377
	พนักงานราชการ	-.2283	0.0624	0.000*	-.3511	-.1056

เมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยวิธี LSD เพื่อเปรียบเทียบประเภทตำแหน่งเป็นรายคู่ พบว่า ลูกจ้างมีค่าเฉลี่ยในการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ แตกต่างกับข้าราชการ และ

พนักงานราชการ โดยพบว่าข้าราชการมีค่าเฉลี่ยการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ สูงที่สุด รองลงมาคือ พนักงานราชการ และลูกจ้างตามลำดับ

ตารางที่ 22 แสดงผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันส่งผลให้การวางแผนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวแปรตาม	รายได้เฉลี่ย	n	Mean	S.D.	F	Sig.
การวางแผน การออมเงิน	ต่ำกว่า 15,000 บาท	45	.5111	.5055	5.147	.000
	15,000 -25,000 บาท	194	.7887	.4093		
	25,001 – 35,000 บาท	64	.7969	.4055		
	35,001 – 45,000 บาท	43	.7907	.4116		
	45,001 – 55,000 บาท	36	.8889	.3187		
	มากกว่า 55,000 บาท	12	1.0000	.0000		
	รวม	394	.7741	.4187		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างแล้วมีค่าสถิติ F อยู่ที่ 5.147 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ระดับ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบเชิงซ้อน ด้วยวิธี LSD ของความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
ที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนออมเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ตัวแปรตาม : การวางแผนการออมเงิน						
LSD						
(I) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	(J) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	Mean Difference	Std. Error	Sig.	95% Confidence	
					Lower	Upper
ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000 -25,000 บาท	-.2775	.0675	.000*	-.4103	-.1448
	25,001 – 35,000 บาท	-.2857	.0794	.000*	-.4418	-.1297
	35,001 – 45,000 บาท	-.2795	.0870	.001*	-.4507	-.1085
	45,001 – 55,000 บาท	-.3777	.0912	.000*	-.5572	-.1984
	มากกว่า 55,000 บาท	-.4888	.1326	.000*	-.7496	-.2282
15,000 -25,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	.2775	.0675	.000*	.1448	.4103
	25,001 – 35,000 บาท	-.0082	.0588	.889	-.1239	.1074
	35,001 – 45,000 บาท	-.0020	.0688	.976	-.1373	.1332
	45,001 – 55,000 บาท	-.1002	.0741	.177	-.2458	.0454
	มากกว่า 55,000 บาท	-.2113	.1214	.082	-.4500	.0273
25,001 – 35,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	.2857	.0794	.000*	.1297	.4418
	15,000 -25,000 บาท	.0082	.0588	.889	-.1074	.1239
	35,001 – 45,000 บาท	.0061	.0805	.939	-.1520	.1644
	45,001 – 55,000 บาท	-.0920	.0850	.280	-.2592	.0751
	มากกว่า 55,000 บาท	-.2031	.1284	.114	-.4555	.0493
35,001 – 45,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	.2795	.0870	.001*	.1085	.4507
	15,000 -25,000 บาท	.0020	.0688	.976	-.1332	.1373
	25,001 – 35,000 บาท	-.0061	.0805	.939	-.1644	.1520
	45,001 – 55,000 บาท	-.0981	.0922	.287	-.2794	.0831
	มากกว่า 55,000 บาท	-.2093	.1332	.117	-.4712	.0526
45,001 – 55,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	.3777	.0912	.000*	.1984	.5572
	15,000 -25,000 บาท	.1002	.0741	.177	-.0454	.2458
	25,001 – 35,000 บาท	.0920	.0850	.280	-.0751	.2592
	35,001 – 45,000 บาท	.0981	.0922	.287	-.0831	.2794

ตัวแปรตาม : การวางแผนการออมเงิน						
LSD						
	มากกว่า 55,000 บาท	-.1111	.1360	.415	-.3785	.1563
มากกว่า 55,000 บาท	ต่ำกว่า 15,000 บาท	.4888	.1326	.000*	.2282	.7496
	15,000 -25,000 บาท	.2113	.1214	.082	-.0273	.4500
	25,001 – 35,000 บาท	.2031	.1284	.114	-.0493	.4555
	35,001 – 45,000 บาท	.2093	.1332	.117	-.0526	.4712
	45,001 – 55,000 บาท	.1111	.1360	.415	-.1563	.3785

เมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยวิธี LSD เพื่อเปรียบเทียบประเภทตำแหน่งเป็นรายคู่ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่จำนวน ต่ำกว่า 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยในการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างกับจำนวน 15,000 -25,000 บาท / 25,001 – 35,000 บาท / 35,001 – 45,000 บาท / 5,001 – 55,000 บาท / มากกว่า 55,000 บาท โดยพบว่าบุคลากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่จำนวน มากกว่า 55,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการวางแผนการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุสูงที่สุด รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่จำนวน 45,001 – 55,000 บาทและ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่จำนวน 25,001 – 35,000 บาท ตามลำดับ

จากนั้นได้นำปัจจัยส่วนบุคคลทั้ง 2 ปัจจัยข้างต้น นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่ง กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ส่งผลต่อ การวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่ง กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	ANOVA	
	B	Std. Error	Beta			F	Sig.
(Constant)	.717	.065		11.108	.000	8.913	.000
พนักงานราชการ	.017	.054	.017	.315	.753		
ลูกจ้าง	-.186	.058	-.185	-3.209	.001*		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	3.570E-6	.000	.107	1.923	.055		
R Square = .064, Adjusted R Square = .057							

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้น ในส่วนของตำแหน่งงาน ในตอนที่วิเคราะห์ผลข้อมูลทางด้านสถิติผ่านโปรแกรม SPSS ผู้วิจัยได้กำหนดตำแหน่ง “ข้าราชการ” เป็นตัวแปรฐาน เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนการออมกับตำแหน่ง “พนักงานราชการ” และตำแหน่ง “ลูกจ้าง”

และในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยของรายได้ต่อเดือน โดยปรับจากตัวแปรเชิงคุณภาพ เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงรายได้ ไว้ดังนี้

รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 7,500 บาท

รายได้ 15,000 -25,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 10,000 บาท

รายได้ 25,001 – 35,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 20,000 บาท

รายได้ 35,001 – 45,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 30,000 บาท

รายได้ 45,001 – 55,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 40,000 บาท

รายได้ มากกว่า 55,000 บาท กำหนดค่าเฉลี่ยที่ 50,000 บาท

ผลจากการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่าค่าสถิติ F จากการวิเคราะห์ ANOVA มีค่าเท่ากับ 8.913 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อย่างน้อย 1 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยเมื่อดูค่าสัมประสิทธิ์

การตัดสินใจ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.064 สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ และสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 6.4

โดยเมื่ออธิบายเป็นรายปัจจัยพบว่า ตำแหน่ง “ลูกจ้าง” เมื่อเทียบกับตำแหน่ง “ข้าราชการ” ต่างมีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta) = -.186 กล่าวคือ ลูกจ้างจะมีการวางแผนการออมน้อยลงที่ -.186 หน่วยเมื่อเทียบกับข้าราชการ

ทว่าตำแหน่ง “พนักงานราชการ” เมื่อเทียบกับตำแหน่ง “ข้าราชการ” ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ “รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ได้ดังนี้

$$Y = .717 + .017 (\text{พนักงานราชการ}) - .186 (\text{ลูกจ้าง})^* + 3.570E-6 (\text{รายได้เฉลี่ยต่อเดือน})$$

$$* = \text{มีนัยสำคัญทางสถิติที่ } 0.05$$

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินกับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ประมวลผลด้วยสถิติ Multiple Linear Regression ปรากฏตามผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ทักเซทางการเงินต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

ทักเซทางการเงิน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	ANOVA	
	B	Std. Error	Beta			F	Sig.
(Constant)	-.263	.145		-1.815	.070	21.461	.000
ความรู้ทางการเงิน	.008	.014	.029	.586	.558		
ทัศนคติทางการเงิน	.103	.034	.154	3.030	.003*		
พฤติกรรมทางการเงิน	.167	.031	.282	5.353	.000*		
R Square = .142 Adjusted R Square = .135							

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้น พบว่าค่าสถิติ F จากการวิเคราะห์ ANOVA มีค่าเท่ากับ 21.461 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ คือ ทักเซทางการเงินอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยเมื่อดูค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.142 สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยทักเซทางการเงินมีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ และสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 14.2

โดยเมื่ออธิบายเป็นรายปัจจัย พบว่าทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta) ดังนี้

ทัศนคติทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta) = .103 หมายความว่า ถ้าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้การวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุเพิ่มขึ้น .103 หน่วย

พฤติกรรมทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta) = .167 หมายความว่า ถ้าค่าเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้การวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุเพิ่มขึ้น .167 หน่วย

และเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านทักเซการเงินที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณได้ ดังนี้

$$Y = -.263 + .008(\text{ความรู้ทางการเงิน}) + .103*(\text{ทัศนคติทางการเงิน}) + .167*(\text{พฤติกรรมการเงิน})$$

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

5.3.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน และรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน กับจำนวนเงินออม ประมวลผลด้วยสถิติ Chi Square พบว่ามีปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินออม ประกอบด้วย อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ตามผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับจำนวนเงินออม

อายุ	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
ต่ำกว่า 25 ปี	4	1	2	0	2	9
25-35 ปี	49	35	15	4	6	109
36-45 ปี	31	32	13	2	4	82
46-55 ปี	27	23	26	5	5	86
56 ปีขึ้นไป	5	6	2	2	4	19
รวม	116	97	58	13	21	305
Chi Square = 27.764 Sig = .034*						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 27.764 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.034 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรอายุระหว่าง 25-35 ปี มีจำนวนเงินออมต่ำกว่า 5% สูงถึง 49 คน ในขณะที่ช่วงระดับอายุอื่นๆ มีจำนวนต่ำกว่า

ตารางที่ 27 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับจำนวนเงินออม

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
ต่ำกว่า 15,000 บาท	11	9	1	0	2	23
15,000 -25,000 บาท	67	45	29	4	8	153
25,001 – 35,000 บาท	21	21	3	3	3	51
35,001 – 45,000 บาท	12	10	7	3	2	34
45,001 – 55,000 บาท	2	11	13	2	4	32
มากกว่า 55,000 บาท	3	1	5	1	2	12
รวม	116	97	58	13	21	305

Chi Square = 42.463 Sig = .002

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 42.463 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.002 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000 -25,000 บาท มีจำนวนเงินออมต่ำกว่า 5% สูงถึง 67 คน ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่นๆ มีจำนวนต่ำกว่า

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับจำนวนเงินออม

หนี้สิน	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
มี	97	81	38	8	6	230
ไม่มี	19	16	20	5	15	75
รวม	116	97	58	13	21	305

Chi Square = 36.900 Sig = .000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามการมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่า

Chi Square อยู่ที่ 36.900 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **หนี้สินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการเจ้าหน้าที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีหนี้สินมีจำนวนเงินออมในระดับต่ำกว่า 5% สูงถึง 97 คน จากบุคลากรที่มีหนี้สินทั้งหมด 230 คน

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนกับจำนวนเงินออม

รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
ไม่เกิน10,000บาท	82	50	12	4	3	151
10,001-20,000	10	31	22	3	3	69
20,001-30,000	2	0	4	1	0	7
30,001-40,000	1	0	0	0	0	1
40,001-50,000	1	0	0	0	0	1
มากกว่า50,000บาท	1	0	0	0	0	1
รวม	97	81	38	8	6	230

Chi Square = 54.301 Sig = .000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการเจ้าหน้าที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 54.301 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการเจ้าหน้าที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีจำนวนเงินออมในระดับต่ำกว่า 5% สูงถึง 82 คนจากบุคลากรที่มีหนี้สินทั้งหมด 230 คน

5.3.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน กับรูปแบบการออม ประมวลผลด้วยสถิติ Chi Square พบว่ามีปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับรูปแบบการออม ประกอบด้วย **อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน** ตามผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	อายุ					รวม
	ต่ำกว่า 25 ปี	25-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป	
เงินฝากออมทรัพย์	7	41	18	11	4	81
เงินฝากประจำ	0	8	3	3	1	15
เงินฝากสหกรณ์	1	14	24	37	9	85
สลากออมสิน	1	7	6	6	0	20
อสังหาริมทรัพย์	0	2	0	1	0	3
พันธบัตร	0	1	0	0	0	1
ประกันชีวิต	0	6	3	3	1	13
กบข	0	23	25	22	3	73
กองทุนรวม	0	2	1	2	0	5
ตราสารทุน	0	1	1	0	0	2
อื่นๆ	0	4	1	1	1	7
รวม	9	109	82	86	19	305

Chi Square = 58.534 Sig = .029

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางาน ในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 58.534 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.029 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **อายุมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางาน** ในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี มีรูปแบบการออมเงินฝากออมทรัพย์ สูงถึง 41 คน รองลงมาคือบุคลากรอายุระหว่าง 46-55 ปี มีรูปแบบการออมเป็นเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์จำนวน 37 คนตามลำดับ

ตารางที่ 31 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	สถานภาพ				รวม
	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย	
เงินฝากออมทรัพย์	61	20	0	0	81
เงินฝากประจำ	12	3	0	0	15
เงินฝากสหกรณ์	52	29	2	2	85
สลากออมสิน	11	9	0	0	20
อสังหาริมทรัพย์	3	0	0	0	3
พันธบัตร	1	0	0	0	1
ประกันชีวิต	10	2	1	0	13
กบข	41	32	0	0	73
กองทุนรวม	3	1	0	1	5
ตราสารทุน	2	0	0	0	2
อื่นๆ	4	2	0	1	7
รวม	200	98	3	4	305
Chi Square = 49.648 Sig = .013					

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 49.648 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.013 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **สถานภาพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางาน**ในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมผ่านออมทรัพย์ สูงถึง 61 คน รองลงมาคือการฝากผ่านสหกรณ์ จำนวน 52 คน และฝากผ่านกบข. จำนวน 41 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 32 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	ตำแหน่ง			รวม
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้าง	
เงินฝากออมทรัพย์	30	21	30	81
เงินฝากประจำ	5	6	4	15
เงินฝากสหกรณ์	49	31	5	85
สลากออมสิน	10	6	4	20
อสังหาริมทรัพย์	2	0	1	3
พันธบัตร	0	0	1	1
ประกันชีวิต	9	3	1	13
กบข	73	0	0	73
กองทุนรวม	4	0	1	5
ตราสารทุน	2	0	0	2
อื่นๆ	1	1	5	7
รวม	185	68	52	305

Chi Square = 118.461 Sig = .000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 118.461 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งข้าราชการ ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมผ่าน กบข. สูงถึง 73 คน ส่วนตำแหน่งพนักงานราชการส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมผ่านเงินฝากสหกรณ์สหกรณ์สูงถึง 31 คน และลูกจ้าง ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมผ่านเงินฝากออมทรัพย์ สูงถึง 30 คน

ตารางที่ 33 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน						รวม
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000 - 25,000 บาท	25,001 - 35,000 บาท	35,001 - 45,000 บาท	45,001 - 55,000 บาท	มากกว่า 55,000 บาท	
เงินฝากออมทรัพย์	13	46	9	6	4	3	81
เงินฝากประจำ	3	9	1	0	1	1	15
เงินฝากสหกรณ์	1	32	24	9	16	3	85
สลากออมสิน	3	10	4	1	2	0	20
อสังหาริมทรัพย์	0	2	0	1	0	0	3
พันธบัตร	0	1	0	0	0	0	1
ประกันชีวิต	0	7	2	3	0	1	13
กบข	1	39	8	13	8	4	73
กองทุนรวม	0	3	0	1	1	0	5
ตราสารทุน	0	2	0	0	0	0	2
อื่นๆ	2	2	3	0	0	0	7
รวม	23	153	51	34	32	12	305

Chi Square = 73.081 Sig = .018

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 73.081 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.018 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่า บุคลากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 25,000 บาท มีรูปแบบการออมผ่านเงินฝากออมทรัพย์ สูงถึง 46 คน รองลงมาเป็นรูปแบบเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 32 คน และกบข. จำนวน 39 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 34 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน				รวม
	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000 - 25,000 บาท	25,001 - 35,000 บาท	35,001 - 45,000 บาท	
เงินฝากออมทรัพย์	19	48	10	4	81
เงินฝากประจำ	5	9	1	0	15
เงินฝากสหกรณ์	4	51	17	13	85
สลากออมสิน	3	13	4	0	20
อสังหาริมทรัพย์	0	1	1	1	3
พันธบัตร	0	1	0	0	1
ประกันชีวิต	0	7	5	1	13
กบข	5	39	16	13	73
กองทุนรวม	2	1	1	1	5
ตราสารทุน	0	2	0	0	2
อื่นๆ	0	4	3	0	7
รวม	38	176	58	33	305

Chi Square = 51.775 Sig = .008

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 51.775 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.008 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 25,000 บาท มีรูปแบบการออมผ่านเงินฝากออมทรัพย์ สูงถึง 48 คน รองลงมาเป็นรูปแบบเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 51 คน และกบข. จำนวน 39 คนตามลำดับ

ตารางที่ 35 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
เงินฝากออมทรัพย์	54	27	81
เงินฝากประจำ	9	6	15
เงินฝากสหกรณ์	69	16	85
สลากออมสิน	14	6	20
อสังหาริมทรัพย์	2	1	3
พันธบัตร	0	1	1
ประกันชีวิต	9	4	13
กบข	64	9	73
กองทุนรวม	3	2	5
ตราสารทุน	0	2	2
อื่นๆ	6	1	7
รวม	230	75	305

Chi Square = 23.651 Sig = .009

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้นพบว่า รูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามการมีหนี้สิน พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 23.651 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.009 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **หนี้สินมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม** โดยพบว่าบุคลากรที่มีหนี้สิน มีรูปแบบการออมผ่านเงินฝากสหกรณ์ สูงถึง 69 คน รองลงมาเป็นรูปแบบกบข. จำนวน 64 คน และเงินฝากออมทรัพย์ จำนวน 54 คนตามลำดับ

5.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

5.4.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน กับจำนวนเงินออม ประมวลผลด้วย

สถิติ Chi Square พบว่ามีปัจจัยทักษะทางการเงินที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินออม ประกอบด้วย **ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน** ตามผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 36 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเงินกับจำนวนเงินออม

ทัศนคติทาง การเงิน	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
ไม่ดี	24	8	4	1	2	39
ปานกลาง	8	16	6	1	1	32
ดี	84	73	48	11	18	234
รวม	116	97	58	13	21	305

Chi Square = 15.668 Sig = .047

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางการเงินโดยปรับจากตัวแปรเชิงปริมาณ เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ โดยแบ่งระดับทัศนคติทางการเงิน ไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางการเงินอยู่ที่ 1.00 – 2.33 อยู่ใน ระดับไม่ดี

ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางการเงินอยู่ที่ 2.34 – 3.66 อยู่ใน ระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางการเงินอยู่ที่ 3.67 – 5.00 อยู่ใน ระดับดี

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามระดับทัศนคติทางการเงิน พบว่าค่าสถิติ Chi Square อยู่ที่ 15.668 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.047 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **ทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีทัศนคติทางการเงินในระดับดีมีจำนวนเงินออม ต่ำกว่า 5% ถึง 84 คน รองลงมาอยู่ที่ 6%-10% จำนวน 73 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเงินกับจำนวนเงินออม

พฤติกรรมทางการเงิน	จำนวนเงินออม					รวม
	ต่ำกว่า 5%	6%-10%	11% - 20%	21% - 30%	มากกว่า 30%	
ไม่ดี	7	0	0	0	0	7
ปานกลาง	73	47	18	7	5	150
ดี	36	50	40	6	16	148
รวม	116	97	58	13	21	305

Chi Square = 38.382 Sig = .000

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางการเงินโดยปรับจากตัวแปรเชิงปริมาณ เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ โดยแบ่งระดับทัศนคติทางการเงิน ไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางการเงินอยู่ที่ 1.00 – 2.33 อยู่ใน ระดับไม่ดี

ค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางการเงินอยู่ที่ 2.34 – 3.66 อยู่ใน ระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางการเงินอยู่ที่ 3.67 – 5.00 อยู่ใน ระดับดี

จากตารางข้างต้นพบว่า จำนวนเงินออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม เมื่อจำแนกตามระดับพฤติกรรมทางการเงิน พบว่าค่า Chi Square อยู่ที่ 38.382 ซึ่งสอดคล้องกับค่า p-value ที่ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า **พฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม** เพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม โดยพบว่าบุคลากรที่มีพฤติกรรมทางการเงินในระดับปานกลางมีจำนวนเงินออม ต่ำกว่า 5% สูงถึง 73 คน รองลงมาอยู่ที่ 6%-10% ที่จำนวน 50 คนตามลำดับ

5.4.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน กับรูปแบบการออม ประมวลผลด้วยสถิติ Chi Square พบว่า**ไม่มีปัจจัยทักษะทางการเงินด้านใดเลยที่สัมพันธ์กับรูปแบบการออม**

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออม และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง โดยการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามการวิจัย (Questionnaire) ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน จากบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง และเพิ่มเติมการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการสัมภาษณ์บุคลากรจำนวน 3 คน โดยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 394 คน บุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และบุคลากรที่ไม่ระบุเพศ โดยพบว่าเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.6 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29.4 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.7 และอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตามลำดับ พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาคือสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 30.7 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.8 และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 21.3 สำหรับประเภทตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาเป็นลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.3 และพนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตามลำดับ สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 15,000 -25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือระดับ 25,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.3 และระดับต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.4 ส่วนรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 10,000 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมาคือ 25,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ ส่วนวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่ออุปโภค - บริโภค คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมาเพื่อที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ สำหรับการมีหนี้สิน ส่วนใหญ่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 73.1 ส่วนบุคลากรที่ไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 26.9 โดยสำหรับบุคลากรที่มีหนี้สิน มีการชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในระดับ 10,001 -

20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.4 โดยหนี้สินส่วนอยู่จะเป็นหนี้สินด้านที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาเป็นหนี้สินบัตรเครดิต คิดเป็นร้อยละ 22.5 และหนี้สินด้านพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

6.1.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุคิดเป็นร้อยละ 77.4 และไม่มีแผนการออม คิดเป็นร้อยละ 22.6 สำหรับจำนวนเงินออมต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่ออมเงินต่ำกว่าร้อยละ 5 ของรายได้ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 38 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ออมเงินที่ร้อยละ 6 – 10 ของรายได้ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.8 สำหรับรูปแบบการออม พบว่าส่วนใหญ่ ออมในรูปแบบเงินฝากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาออมในรูปแบบเงินฝากออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 26.5 ตามลำดับ

6.1.3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน

6.1.3.1 ความรู้ทางการเงิน

จากคำถามย่อย 6 คำถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามด้านเงินเพื่อ คำถามด้านดอกเบี้ยทบต้น คำถามด้านการลงทุน คำถามด้านการกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุน คำถามด้านตราสารหนี้ คำถามด้านมูลค่าของเงินตามกาลเวลา พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ด้านเงินเพื่อ สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมา คือ ด้านการกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 91.1 และด้านการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 87.3 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความรู้ต่ำที่สุด คือ ด้านมูลค่าของเงินตามกาลเวลา คิดเป็นร้อยละ 57.9 จากบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

6.1.3.2 ทศนคติทางการเงิน

จากคำถามย่อย 5 คำถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามด้านการให้ความสำคัญกับการออมเงินมากขึ้นหลังวิกฤติโควิด 19 คำถามด้านการใช้ชีวิตเพื่อวันนี้เท่านั้นไม่ต้องวางแผนเพื่อวันข้างหน้า คำถามด้านความสุขจากการใช้เงินตอนนี้มากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต คำถามด้านการใช้เงินให้เต็มที่ ไม่ต้องคิดเผื่อวันข้างหน้า และคำถามความสำคัญด้านการเก็บเงินสำรองไว้ 3 เดือนสำหรับในยามฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างมากในเรื่องความสำคัญด้านการเก็บเงินสำรองไว้ 3 เดือนสำหรับในยามฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.338 จากคะแนนเต็ม 5 รองลงมาเห็นด้วยอย่างมากในเรื่องการให้ความสำคัญกับการออมเงินมากขึ้นหลังวิกฤติโควิด 19 ส่วนในด้านที่บุคลากรตอบว่าไม่เห็นด้วยและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับ 3.553 คือ ด้านความสุขจากการใช้เงินตอนนี้มากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต

6.1.3.3 พฤติกรรมทางการเงิน

จากคำถามย่อย 5 คำถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามด้านพฤติกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย คำถามด้านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลก่อนตัดสินใจออมเงิน คำถามด้านพฤติกรรมการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ คำถามด้านพฤติกรรมการคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนใช้เงิน และคำถามด้านพฤติกรรมการชำระบิล/หนี้สินต่างๆ ตรงเวลาทุกครั้ง พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ในด้านการชำระบิล/หนี้สินต่างๆ ตรงเวลาทุกครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.444 จากคะแนนเต็ม 5 รองลงมา มีพฤติกรรมทำเป็นประจำในด้านการคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนใช้เงิน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.589 ส่วนพฤติกรรมที่บุคลากรส่วนใหญ่ทำเป็นบางครั้งและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ที่ 2.673 คือ พฤติกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย

6.1.4 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

จากผลการศึกษาโดยใช้สถิติ One-Way Anova พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีเพียงปัจจัยด้านตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ ที่เหลือไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ หลังจากนั้นได้นำปัจจัยด้านตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Linear Regression เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่ง กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง โดยในส่วนของตำแหน่งงาน ได้กำหนดตัวแปรฐาน คือ ตำแหน่งข้าราชการ พบว่าในภาพรวมมีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ เมื่อตรวจสอบลงเป็นรายปัจจัยพบว่าเมื่อเทียบกับตำแหน่งข้าราชการ มีเพียงตำแหน่งลูกจ้าง ที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยส่งผลในทางลบ กล่าวคือ ลูกจ้างจะมีการวางแผนการออมน้อยลงเมื่อเทียบกับข้าราชการ ส่วนตำแหน่งพนักงานราชการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่ได้ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยสามารถพยากรณ์อิทธิพลดังกล่าวได้ที่ร้อยละ 6.4

6.1.5 ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

จากผลการศึกษาโดยใช้สถิติ Multiple Linear Regression พบว่าระดับทักษะทางการเงินในภาพรวม มีปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งที่ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ซึ่งเมื่อดูเป็นรายปัจจัยพบว่า ด้านทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการออมอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ 0.05 โดยส่งผลในทางบวกกล่าวคือเมื่อมีทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินไปในทางที่ดีขึ้น ก็จะส่งผลให้มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณไปในทิศทางที่ดีขึ้นด้วย ส่วนในด้านความรู้ทางการเงินไม่ได้ส่งผลต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุแต่อย่างใด ทั้งนี้ สามารถพยากรณ์อิทธิพลดังกล่าวได้ที่ร้อยละ 14.2

6.1.6 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

จากบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 394 คน พบว่ามีบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จำนวน 305 คน และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน และรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน กับจำนวนเงินออมและรูปแบบการออม ด้วยสถิติ Chi Square จากกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุดังกล่าว พบว่า ในส่วนของจำนวนเงินออม มีปัจจัยด้าน อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนรูปแบบการออมเงิน มีปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน ที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6.1.7 ปัจจัยทักษะทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออมของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางที่มีการวางแผนการออม

จากบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 394 คน พบว่ามีบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ จำนวน 305 คน และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทักษะทางการเงินกับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออม ด้วยสถิติ Chi Square จากกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุดังกล่าว พบว่า ในส่วนของจำนวนเงินออม มีปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม ส่วนปัจจัยด้านความรู้ทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์แต่อย่างใด สำหรับในส่วนของรูปแบบการออม ไม่มีปัจจัยทางด้านทักษะทางการเงินใดเลยที่สัมพันธ์กับรูปแบบการออม

6.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

6.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

โดยในส่วนแรกทางผู้วิจัยจะสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คนถึงพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณในส่วนของการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีเพียงปัจจัยด้านตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของกษมา สุขสารพันธ์(2563) ที่ทำการวิจัยเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมหลังเกษียณอายุของบุคลากรกรมบัญชีกลางในส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ว่า ตำแหน่งงานเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงในหน้าที่การทำงาน เมื่อมีตำแหน่งงานที่ต่างกัน ย่อมมีแนวคิดในการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุที่ต่างกันด้วย สำหรับในส่วนของรายได้ ผู้วิจัยรายดังกล่าวให้ความเห็นว่า รายได้เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการดำรงชีพ เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลต่างกัน ภาวะความรับผิดชอบทางการเงินต่างกัน ดังนั้น การวางแผนทางการเงินได้อย่างดีจึงขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับด้วย นอกจากนี้ ในด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนภา บุบโพ อารังศักดิ์ เสวตเลข และณัฐวุฒิ คุ้มตนเจริญชัย (2564) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัดโดยกล่าวว่ารายได้ต่อเดือนส่งผลต่อการออมเงิน

สำหรับบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ มีจำนวน 305 คนจาก 394 คน โดยพบว่า จากปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน และรายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออม และรูปแบบการออม พบว่าในส่วนความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมมีปัจจัย ด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน รายจ่ายชำระคืนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนที่มีความสัมพันธ์เท่านั้น โดยในด้านอายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา โกเมนทร์จรัส (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่

มีผลต่อการออมของครัวเรือน: กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่ายมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม ในส่วนของหนี้สิน นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิตยา คุณมา (2558)** ที่ทำการวิจัยเรื่องการออมของพนักงานเทศบาล ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปริมาณเงินออม ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สิน โดยภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามหรือมีค่าเป็นลบกับปริมาณเงินออม กล่าวคือ ปริมาณเงินออมของแต่ละบุคคลมีความสัมพันธ์ผกผันกับภาระหนี้สิน โดยหากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นจะมีแนวโน้มเงินออมลดลง สำหรับในส่วนของรายจ่ายชำระหนี้สินคืนต่อเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนาภา บุบโพ อารังศักดิ์ เสวตเลข และณัฐวุฒิ คุ้มแผน เจริญชัย (2564)** ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัดโดยกล่าวว่า จำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนส่งผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางตรงกันข้าม

ในส่วนความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม พบว่ามีปัจจัยด้าน **อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และ หนี้สิน** ที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม โดยพบว่าอายุ กับสถานภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐ พันธุ์อุทัย (2564)** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนการออมเงินของประชาชนช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID -19 โดยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับรายได้ต่างกัน ทำให้การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด Covid-19 โดยรวมต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ รูปแบบการออม ลักษณะการออม การตัดสินใจการออม ส่วนระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด Covid-19 ไม่แตกต่างกันในด้านรูปแบบการออม และลักษณะการออม ในส่วนของตำแหน่งงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชยาภรณ์ ประภากิจ (2557)** ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวัง โดยพบว่า บุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวังมีตำแหน่งงานต่างกัน มีพฤติกรรมการออมต่างกัน โดยบุคลากรที่มีตำแหน่งลูกจ้างท้ายที่นั่งชั่วคราว รายเดือน และพนักงานสำนักพระราชวังพิเศษ มีพฤติกรรมการออมในรูปแบบการออมไม่ผ่านการเงิน เช่น เก็บเงินสดไว้ในมือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพและออมในรูปแบบของทรัพย์สินมีค่า มากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งงานพนักงานสำนักพระราชวังและประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ และในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ (2564)** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการออมของผู้ออมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยผลการศึกษาพบว่า

ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับสัดส่วนการออมและระดับรายได้ของผู้ออมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมมากกว่าอายุของผู้ออม ในส่วนของรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ขยาภรณ์ ประภากิจ (2557)** ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวัง โดย พบว่า บุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวังที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายตามความต้องการของตนเองจึงทำให้บุคลากรกลุ่มนี้ไม่สนใจเรื่องการออมเงินในรูปแบบต่างๆ สำหรับในส่วนของหนี้สิน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุธาทิพย์ ก่องอ่อน (2562)** ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของพนักงานธนาคารกรุงไทยกลุ่มเครือข่ายนครหลวง 2 พบว่า ปัจจัยด้านภาระหนี้สิน และปัจจัยด้านทัศนคติการออมไม่สัมพันธ์ต่อการเลือกรูปแบบการออม

6.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรของกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง

โดยในส่วนแรกทางผู้วิจัยจะสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คนถึงทักษะทางการเงินซึ่งประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณในส่วนของการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยผลการวิจัยพบว่ามีเพียง **ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน** ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุในส่วนของการวางแผนการออม ในส่วนของ **ทัศนคติทางการเงิน** สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สกุลรัตน์ เมืองมา และพรพรรณ นันทแพศย์ (2566)** ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานวัยสร้างฐานะ และวัยใกล้เกษียณ พบว่า ทัศนคติทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของคนกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน และวัยสร้างฐานะ ในส่วนของ **พฤติกรรมทางการเงิน** สอดคล้องกับ งานวิจัยของ **ศิริกานต์ โพธิ์สุวรรณ (ม.ป.ป.)** ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของข้าราชการกรมการทหารสื่อสาร (พื้นที่กรุงเทพมหานคร) พบว่า พฤติกรรมทางการเงินและทัศนคติทางการเงินมีผลต่อการออมเงิน แต่ไม่สอดคล้องในส่วนของคุณรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการออมเงิน

สำหรับบุคลากรที่มีการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณ มีจำนวน 305 คนจาก 394 คน จากผลการศึกษาพบว่าในส่วนของ **จำนวนเงินออม** มีเพียง **ทัศนคติทางการเงิน กับพฤติกรรมทางการเงิน** ที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินออม โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณฐมน เพิ่มสุข (2562)** ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครูในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสอดคล้องในส่วนทักษะการเงิน ด้านพฤติกรรมการเงิน มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งทางการเงิน ในด้านเงินออม โดยหากมีคะแนนพฤติกรรมการเงิน เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีอัตราส่วนด้านการออมเพิ่มขึ้นด้วย แต่ไม่สอดคล้องกับด้านความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ในด้านเงินออมของงานวิจัยดังกล่าว

แต่ในส่วนของรูปแบบการออมนั้น ไม่มีทักษะทางการเงินใดเลยที่สัมพันธ์กับรูปแบบการออมเงิน ทั้งที่ผลการตอบแบบสอบถาม ในส่วนของทักษะทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมการเงินจะอยู่ในระดับที่ดี จึงได้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมกับทางบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลางจำนวน 3 คน พบว่า ทุกคนให้ความเห็นสอดคล้องกันที่ว่า แม้ว่าจะมีความรู้ดี ทัศนคติ และพฤติกรรมการเงินที่ดี เช่น การที่เข้าใจว่าควรจะต้องมีการกระจายการลงทุนในหลากหลายรูปแบบการออม หรือควรจะต้องมีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย หรือการที่ต้องมีเงินสำรอง 3 เดือนเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉินเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในเรื่องรูปแบบการออมนั้น บุคลากรแต่ละคนกลับเลือกการออมที่ไม่สอดคล้องกัน โดยเมื่อสอบถามสักลงไปพบว่า มีตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากทักษะทางการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความไม่สัมพันธ์กับรูปแบบการออม เช่น บุคลากรบางคนทราบว่ากระจายความเสี่ยงการลงทุนเป็นสิ่งที่ดี และรูปแบบการลงทุนบางประเภท เช่น การฝากเงินกับสหกรณ์จะได้ผลตอบแทนมากกว่าแบบออมทรัพย์ แต่บุคลากรคนดังกล่าวกลับยังเลือกฝากเงินในรูปแบบออมทรัพย์ เนื่องจากว่า ไม่ต้องการให้เรื่องการเงินมาเกี่ยวข้องกับเรื่องการทำงาน เพราะ ในอนาคตกลัวการต้องค้าประกันหากเป็นสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน หรือความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา จึงไม่เลือกออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อกระจายความเสี่ยงทั้งที่ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ได้ว่า บุคลากรคนดังกล่าวต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน จึงไม่ต้องการนำเรื่องความเสี่ยงเรื่องความสัมพันธ์ทางการเงินและเพื่อร่วมงานเข้ามาเกี่ยวข้อง

หรือในบางราย กล่าวว่า ทางรัฐมีรูปแบบการออมแบบบังคับออม คือ หักบัญชีเงินเดือนเข้ากับกองทุน กบข. ไปแล้วเรียบร้อย ประกอบกับรายได้ที่เหลือไม่เพียงพอจ่ายรายจ่าย และยังมีหนี้สินที่ต้องส่งคืนอีกหลายส่วน ส่งผลให้มีรูปแบบการออมที่จำใจเลือกได้เพียงอย่างเดียวคือ กบข. จึงมีความคิดที่ว้าวุ่นให้ระยะเวลาทำงานนานกว่านี้จนกว่ารายได้จะเพียงพอจ่ายรายจ่ายจึงค่อยเริ่มการออมเงินในรูปแบบอื่นๆ ตรงส่วนนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า **สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอคติเชิงพฤติกรรมในเรื่องการมองโลกในแง่ดีเกินไป** คือ มั่นใจว่าเงินเดือนจะขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาในการทำงาน จนชะล่าใจไม่คิดจะออมเงินในรูปแบบอื่น หรือหางานเพิ่มเติมทำเพื่อเพิ่มรายได้แล้วนำไปออม

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์พบว่าบุคลากรบางคนซึ่งมีอายุในวัยใกล้เกษียณ กล่าวว่าตนเองฝากเงินไว้กับทางธนาคารเป็นหลัก มีเพียงจำนวนเล็กน้อยที่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์ เนื่องจากจากในอดีตเคยได้รับทราบข่าวว่า สหกรณ์มีการบริหารงานที่ไม่โปร่งใสทำให้กลัวความไม่มั่นคงของเงินที่รับฝากไว้จะหายไป ส่วนรูปแบบการออมแบบอื่นๆ ตนมองว่ามีความรู้แต่เป็นความรู้แค่เพียงผิวเผิน ประกอบกับตนเองไม่เก่งในด้านเทคโนโลยี ที่ปัจจุบันมีให้ลงทุนผ่านทางสมาร์ตโฟน จึงเลือกที่จะออมเงินในรูปแบบออมทรัพย์กับทางธนาคารเป็นหลัก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า **สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคติเชิงพฤติกรรมในหัวข้อคติยึดติดกับสถานะเดิม** คือ พอใจกับปัจจุบันมากกว่าลองเปลี่ยนไปทำสิ่งใหม่ที่ให้ผลประโยชน์มากกว่า

6.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ทางกรมการจัดหางาน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องหาวิธีการในการปรับทัศนคติเกี่ยวกับการออมเงินให้กับบุคลากร โดยเพิ่มมุมมองการออมเงินในลักษณะ Growth Mindset (Finnomena, 2566) คือสร้างความเชื่อมั่นว่าสิ่งต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่มุ่งหวังเอาไว้ได้ กล่าวคือ แม้ว่า รายจ่ายจะมากกว่ารายได้ และมีหนี้สิน จนทำให้บุคลากรมองว่าไม่สามารถออมเงิน ในรูปแบบอื่นได้เลย นอกจากภาคบังคับที่รัฐบาลกำหนดให้ หรือจากผลการศึกษาที่ออกมาพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ยังคงออมในสหกรณ์ออมทรัพย์กับออมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ ไม่กล้าที่จะกระจายความเสี่ยงในรูปแบบอื่นๆ แม้จะทราบดีว่าให้ผลตอบแทนที่มากกว่าทางหน่วยงานอาจสร้างแรงจูงใจโดยการเชิญบุคลากรภาครัฐ ที่เกษียณไปแล้วและประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเงินและในเรื่องการทำงานมาบรรยายเพื่อเป็นตัวอย่างในการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นต้น

2. ในส่วนพฤติกรรมทางการเงิน จากผลการศึกษาที่พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทำเป็นบางครั้ง ในเรื่องการทำบัญชีรายรับรายจ่าย และการค้นหาข้อมูลก่อนตัดสินใจซื้อ ในออม ประกอบกับผลการศึกษาระบุว่าทั้งรายได้ รายจ่าย และการชำระหนี้สินส่วนใหญ่สอดคล้องกัน คืออยู่ในช่วงประมาณ 10,000 – 25,000 บาท ดังนั้น กรมการจัดหางานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปลูกฝังให้บุคลากรเห็นความสำคัญถึงการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เนื่องจากการทำบัญชีรายรับรายจ่าย จะทำให้ทราบว่าในแต่ละเดือนตนเองมีรายได้ รายจ่าย หนี้สิน เป็นรายละเอียดที่ชัดเจนอยู่เท่าไร และต้องมีการวางแผนการออมเงินอย่างไรเพื่อไม่เป็นภาระต่อตนเอง ลูกหลาน หรือภาระต่อสังคมในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลควรเพิ่มปัจจัยทางด้านจำนวนคนในครอบครัวที่ต้องรับภาระลงไปแบบสอบถาม เนื่องจากถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
2. ควรเพิ่มรายละเอียดการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเจาะลึกในส่วนของผู้ที่ไม่มีการวางแผนการออม เพื่อหาสาเหตุที่ไม่มีการวางแผน เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ทำความเข้าใจและสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป
3. ในส่วนของแบบสอบถามควรใส่คำถามปลายเปิดเพิ่มเติม เช่น อยากให้หน่วยงานของท่านดำเนินการเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อเป็นการส่งเสริมการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ เป็นต้น เพื่อช่วยให้หน่วยงานได้เห็นข้อเสนอแนะจากบุคลากรและนำมาปรับใช้เพื่อพัฒนาองค์กรต่อไป

บรรณานุกรม

Finnomena. (2566). 10 พฤติกรรมเพื่อความสำเร็จด้านการเงิน จากแนวคิดแบบ *Growth Mindset*.

<https://www.finnomena.com/yournicefriend/growth-mindset-money/>

Insurethink. (2562). ประกันชีวิต คืออะไร? ประกันชีวิตมีกี่แบบ มีอะไรบ้าง.

<https://insurethink.com/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%95-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD/>

Mercer CFA Institute. (2566). <https://www.mercer.com/insights/investments/market-outlook-and-trends/mercercfa-global-pension-index/>.

Money Buffalo. (2565). ประกันชีวิตมีกี่แบบ ? .

<https://www.moneybuffalo.in.th/insurance/type-of-life-insurance>

MONEY CLASS. (2565). “ออม” กับ “ลงทุน” ต่างกันอย่างไร? . <https://moneyclass.co/saving-vs-investment/>

Money Duck. (2565). สลากออมสินคืออะไร ซื้ออย่างไรให้ถูกรางวัล. <https://shorturl.at/akrL0>

Money Hub. (2559). มารู้จักกับหนี้สินประเภทต่างๆ กัน <https://moneyhub.in.th/article/about-debt/>

True ID. (2564). สินทรัพย์ดิจิทัล คืออะไร ? <https://news.trueid.net/detail/7oa27jEndAGy>

กนิษฐา อินทวิวงศ์. (2565). การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรกรมสรรพสามิต

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat18/6314060149.pdf>

กรมการจัดหางาน. (ม.ป.ป.). โครงสร้างหน่วยงาน.

https://www.doe.go.th/prd/main/general/param/site/1/cat/28/sub/0/pull/singleview/view/detail/object_id/3

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566a). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย 2565.

https://www.dop.go.th/th/know_detail?id=2521

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566b). สถิติผู้สูงอายุ. <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/2388>

กรมสุขภาพจิต. (2563). *Gen Y/Gen Me* กลุ่มผู้กุมชะตาโลก.

<https://dmh.go.th/news/view.asp?id=1251>

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2556). ความรู้เรื่องทางการเงิน (*financial literacy*) (1) : หลักสากลและวิธีวัด.

<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/102638>

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2563). สหกรณ์ออมทรัพย์สำคัญแค่ไหนในปี 2563.

<https://www.bangkokbiznews.com/business/891618>

กษมา สุขสารพันธ์. (2563). การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมหลังการเกษียณอายุของบุคลากร

กรมบัญชีกลางใน ส่วนกลาง. <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993335.pdf>

เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์. (2558). การตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคล ช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5704010494_4845_3169.pdf

จิรภัทร รมิภัทรกุล. (2565). การตั้งเป้าหมายการออมเงิน. <https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/saving-goal>

จุฬารัตน์ ศิริอังกฤษ. (2563). ทศนคติการออมและการลงทุนของ Generation Y ภายหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19.

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2020/TU_2020_6202031115_13057_13491.pdf

ชนาภา บุบโพ อารังศักดิ์ เสวตเลข และณัฐวดี คุ้มฉนวนเขียวชัย. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/svittj/article/view/190924/171353>

ชยาภรณ์ ประภาภิจ. (2557). พฤติกรรมการออมของบุคลากรในสังกัดสำนักพระราชวัง

https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/ปีที่%203%20ฉบับที่%202%20ธันวาคม%202557%20-%20มีนาคม%202558/6-Jour_V3_No_2.pdf

ณัฐมน เพิ่มสุข. (2562). ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครูในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3677>

ณัชร อิทธิรัตนโชต. (2564). พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat17/6214060007.pdf>

ณัฐฐ์ พันธุ์อุทัย. (2564). การวางแผนการออมเงินของประชาชน ช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID -19

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993382.pdf>

दनัย อังควันนวิทย์. (ม.ป.ป.). ความหลากหลายทางเพศ.

https://www.rama.mahidol.ac.th/rama_hospital/th/services/knowledge/08312020-1029

ธนาคารไทยพาณิชย์. (2565). *Financial Literacy* สำคัญอย่างไร ทำไมต้องรู้?

<https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/financial-literacy-important.html>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2563

<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2563ThaiFLsurvey.pdf>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล [https://www.bot.or.th/th/financial-](https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/resilient-regulation/digital-asset.html#accordion-f87a2468aa-item-e8136f8bc8)

[innovation/resilient-regulation/digital-asset.html#accordion-f87a2468aa-item-e8136f8bc8](https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/resilient-regulation/digital-asset.html#accordion-f87a2468aa-item-e8136f8bc8)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.-a). การออม. <https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/saving.html>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.-b). บัญชีเงินฝาก. <https://www.bot.or.th/th/satang-story/rights-responsibility/savings-book.html>

ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (ม.ป.ป.). ออมเงินแบบไหนดี? เลือกออมในรูปแบบที่ใช่กับคุณ.

<https://blog.ghbank.co.th/best-way-to-save-money/>

นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (ม.ป.ป.). Gender. <https://anthropology-concepts.sac.or.th/glossary/59>

นัฐวรรณ หมั่นภักดี. (2565). ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงาน บริษัท อุตสาหกรรมการบิน

จำกัด <https://mmm.ru.ac.th/mmm/is/sat18/6314060105.pdf>

นิตยา คุณมา. (2558). การออมของพนักงานเทศบาล ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

<https://ir.stou.ac.th/bitstream/123456789/2409/1/150166.pdf>

บรรณาธิการ. (2562). “รุ่นใหม่ ไม่ออม” แล้วจะเริ่มเมื่อไร อย่างไร?

<https://marketeeronline.co/archives/102934>

เบญญาภา สุขนิก. (2562). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในกรุงเทพมหานคร

http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-1-1_1564739388.pdf

ปัทมา โกเมนทร์จรัส. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน : กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร.

<http://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/5459>

ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ. (2564). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการออมของผู้ออมในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 129,93-120].

ผู้จัดการออนไลน์. (2566). ขึ้น VAT เป็น 10% หวังออมเงินให้วัยเกษียณ วิเคราะห์ 2 มุม “เสี่ยงเงินเพื่อ VS ลด

เหลื่อมล้ำ”. <https://mgronline.com/live/detail/9660000078018>

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2544). <https://dictionary.orst.go.th/>

พิกุล ปัญญา. (2554). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์

http://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/584/1/Pikun_P.pdf

พิพิธวีออนไลน์. (2566). "ของมันต้องมี" ทำคนเจนใหม่หันท่วมหัว- กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้น หนี้สะสมตั้งแต่โควิด-19.

<https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88/204316>

ภัทรานิษฐ์ เหมะทอง วนิดา ทองโคตร และสุพรรณิ อึ้งปัญญาสังวศ์. (ม.ป.ป.). การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane.

https://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_9_Yamane.pdf

รพินท์ภัทร์ ยอดหล่อชัย. (2562). ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย.

<https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/gender-identity>

วรรณภา ชุมพลรักษ์. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ [https://so03.tci-](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168296/121104)

[thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168296/121104](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168296/121104)

วราวิชญ์ โปตรระนนท์. (2566). เหตุผลที่คนไทย “แก่ก่อนรวย” มองจากมุม “อคติเชิงพฤติกรรม”.

<https://tdri.or.th/2023/03/behavioral-finance-biases/>

วัลลพ ล้อมตะคุ สิทธิชัย สิริวัฒน์วงศ์ และสิริเกียรติ รัชชุตานติ. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีเงินออมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย [https://so05.tci-](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/262277/177947)

[thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/262277/177947](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/262277/177947)

ศิริกานต์ โพธิ์สุวรรณ. (ม.ป.ป.). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของข้าราชการกรมการทหารสื่อสาร (พื้นที่ กรุงเทพมหานคร) <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm25/6314131031.pdf>

ศิวัช กรุณาเพ็ญ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5902030062_8030_6608.pdf

สกุลรัตน์ เมื่องมา และพรพรรณ นันทแพทย์. (2566). แรงจูงใจทางการเงิน ทศนคติทางการเงิน และกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานวัยสร้างฐานะ และวัยใกล้เกษียณ. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/PMR/article/view/2287/1199>

สมาคมนักวางแผนการเงินไทย. (2564). COVER STORY: แค่ออมเงินและลงทุนตามระบบหลักประกันเพื่อการเกษียณ ก็เกษียณได้สบายใจ?

https://tfpa.or.th/9e6417ebffecf071/resources4_1_6402.html#3

สหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจรถไฟแห่งประเทศไทย จำกัด. (2562). เงินฝากออมทรัพย์

<https://www.srusct.or.th/news.php?nid=1>

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (ม.ป.ป.). การออม คืออะไร. <https://www.fpo.go.th/main/General-information-public-service/FAO/2803/2969.aspx>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). โครงการ: สํารวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ปี 2545.

<https://statstd.nso.go.th/definition/projectdetail.aspx?periodId=47&defprodefId=569>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). นิยามศัพท์ที่สำคัญ

http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/poverty/serv_pov04.html

สุรชาติพย์ กิ่งอ่อน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออมของพนักงานธนาคารกรุงเทพกลุ่มเครือข่ายนคร

หลวง 2. <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm24-1/6014133089.pdf>

อรุณี นุสิทธิ์และคณะ. (2557). ปัจจัยอธิบายความเพียงพอจากการออมเพื่อเตรียมเกษียณของผู้มีงานทำในประเทศ

ไทย. <http://www.jba.tbs.tu.ac.th/files/Jba144/Article/JBA144Arunee.pdf>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของบุคลากรกรมการจัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่นใด ไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น และจะวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านวิชาการเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง เพื่อเลือกคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ () 1.หญิง () 2.ชาย () 3.ไม่ระบุ
2. อายุ () 1. ต่ำกว่า 25 ปี () 2. 25-35 ปี () 3. 36-45 ปี () 4. 46-55 ปี () 5. 56 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ () 1. โสด () 2. สมรส () 3. หย่าร้าง () 4. หม้าย () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับการศึกษา () 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี () 3. ปริญญาโท () 4. ปริญญาเอก
5. ประเภทตำแหน่ง () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานราชการ () 3. ลูกจ้าง
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน () 1. ต่ำกว่า 15,000 บาท () 2. 15,000 - 25,000 บาท () 3. 25,001 – 35,000 บาท () 4. 35,001 – 45,000 บาท () 5. 45,001 – 55,000 บาท () 6. มากกว่า 55,000 บาท
7. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน () 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท () 2. 10,000 - 25,000 บาท () 3. 25,001 – 35,000 บาท () 4. มากกว่า 35,000 บาท
8. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่ () 1. มี () 2. ไม่มี (กรณีไม่มีให้ไปทำต่อข้อ 11.)
9. รายจ่ายชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน () 1. ไม่เกิน 10,000 บาท () 2. 10,001 - 20,000 บาท () 3. 20,001 - 30,000 บาท () 4. 30,001 - 40,000 บาท () 5. 40,001 - 50,000 บาท () 6. มากกว่า 50,000 บาท

10. หนี้สินส่วนใหญ่ของท่านเกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด
- () 1. หนี้สินบัตรเครดิต () 2. หนี้สินด้านที่อยู่อาศัย () 3. หนี้สินด้านยานพาหนะ
- () 4. หนี้สินด้านการศึกษา () 5. หนี้สินเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- () 6. อื่นๆ โปรดระบุ
11. วัตถุประสงค์หลักในการใช้จ่ายของท่านคืออะไร (เลือกข้อที่ตรงมากที่สุดเพียงข้อเดียว)
- () 1. เพื่ออุปโภค-บริโภค () 2. เพื่อที่อยู่อาศัย () 3. เพื่อการท่องเที่ยว
- () 4. เพื่อความบันเทิง เช่น ค่าสมาชิกออนไลน์ () 5. เพื่อความสวยความงาม แพชั่น
- () 6. อื่นๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

1. ท่านมีแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุหรือไม่
- () 1. มี (หากมีให้ทำต่อข้อ 2.) () 2. ไม่มี (หากไม่มีให้ไปทำ ส่วนที่ 3)
2. ปัจจุบันท่านมีจำนวนเงินออมคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อเดือน
- () 1. ต่ำกว่า 5% () 2. 6%-10% () 3. 11% - 20% () 4. 21% - 30%
- () 5. มากกว่า 30%
3. ท่านมีการออมในรูปแบบใด (เลือกข้อที่ตรงมากที่สุดเพียงข้อเดียว)
- () 1. เงินฝากออมทรัพย์ () 2. เงินฝากประจำ () 3. เงินฝากสหกรณ์ () 4. สลากออมสิน
- () 5. อสังหาริมทรัพย์ () 6. พันธบัตร () 7. ประกันชีวิต () 8. กบข
- () 9. กองทุนรวม () 10. ตราสารทุน () 11. สินทรัพย์ดิจิทัล
- () 12. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน

ข้อมูลความรู้ทางการเงิน		
ข้อความ	ทราบ	ไม่ทราบ
1. เงินเฟ้อ คือ ภาวะที่สินค้ามีราคาสูงขึ้นแต่ได้รับปริมาณเท่าเดิม		
2. ดอกเบี้ยทบต้น คือ การเอาดอกเบี้ยหรือกำไรที่ได้จากการลงทุน มาทบกับเงินต้นแล้วลงทุนต่อ ทุนเดิมที่มีก็จะเพิ่มพร้อม ๆ กับดอกเบี้ย/กำไร ยิ่งผ่านไปนานเงินในบัญชีก็จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ		
3. การลงทุนที่ดี คือ การลงทุนในทรัพย์สินหลากหลายประเภท เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง		
4. ถ้าท่านมีเงินเก็บจำนวนหนึ่งแล้วแบ่งเงินไปฝากธนาคาร ซื้อที่ดิน ทองคำ สลากออมสิน ถือเป็นการกระจายความเสี่ยง		
5. ตราสารหนี้ หากขายโดยรัฐบาลเราจะเรียกว่า พันธบัตรรัฐบาล แต่หากขายโดยเอกชน เราจะเรียกว่า หุ้นกู้		
6. ถ้าอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เงิน 1 บาทในวันนี้ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นมากกว่าเงิน 1 บาทในอีกสิบปีข้างหน้า นั่นคือมูลค่าของเงินตามกาลเวลา		

ทัศนคติทางการเงิน					
ข้อความ	เห็นด้วยอย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. หลังจากเกิดวิกฤติโควิด 19 ท่านให้ความสำคัญกับการออมเงินมากยิ่งขึ้น					
2. ท่านใช้ชีวิตเพื่อวันนี้เท่านั้น ไม่ต้องวางแผนเพื่อวันข้างหน้า					
3. ท่านมีความสุขจากการใช้เงินตอนนี้ มากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต					
4. เมื่อมีเงินก็ต้องใช้ให้เต็มที่ ไม่ต้องคิดเพื่อวันข้างหน้า					
5. ท่านคิดว่าการมีเงินเก็บสำรองไว้ 3 เดือนสำหรับในยามฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น					

ข้อมูลพฤติกรรมการเงิน					
ข้อความ	เป็นประจำ สม่ำเสมอ	เป็น ประจำ	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. ท่านมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย					
2. ท่านมีการค้นหาข้อมูลก่อนตัดสินใจออมเงิน					
3. ท่านมีการวางแผนการออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ					
4. ท่านคิดอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนใช้เงิน เช่น ก่อนซื้อของ ต้องมีการคำนวณความคุ้มค่าของราคาสินค้าทุกครั้ง					
5. ท่านชำระบิล/หนี้สินต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ตรงเวลาทุกครั้ง					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกฤตพร ปลววัน
วัน เดือน ปี เกิด	25 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาญี่ปุ่น) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่อยู่ปัจจุบัน	กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY